

ORE I MEXÜ GA MARCU ÜMATÜXÜ

Cuáü ga baiüxëëruü nüxü nixu ga Tupanaärü ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa (Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.9-28)

¹ Ñaã nixĩ i norü ügü i ore i mexü ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nanechiga. ² Rü nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaxía ümatüxü ga Tupanaärü ore, rü ñanagürü:

“Cupëxegu chayamu i chorü orearü ngeruü na namexëëãxüçèx i cumaü. ³ Rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxüwa rü tá nangëxma i wüxi i duüxü i ngema tagaãcü ñaxü: ‘¡Pegü pemexëëx naxcèx ya Cori. Rü naxcèx ipeyanawëxãchixëëx i perü maxü!’”

ñaxü tá. ⁴ Rü Cuáü rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa nangox rü yéma ínanabaiüxëë ga duüxügü. Rü namaã nüxü nixu ga na namexü na Tupanacèx nadaugüxü rü ínabaiüxü na Tupana nüxü nüxü nangechaüxüçèx ga norü pecadugü. ⁵ Rü guxüma ga duüxügü ga Yudéaanecüãx rü ñãne ga Yerucharéüçüãx rü yéma Cuáüxütawa naxiixü ga na nüxü iyanaxĩnüëxüçèx. Rü nümagü rü norü pecadugüxü yéma nayarüxugüxü, rü Cuáü rü natü ga Yudáüwa ínayabaiüxëëtanü. ⁶ Rü naxchiru ga Cuáü rü cameyutëxanaxcèx nixĩ, rü norü goyexü rü naxchëxmünaxcèx nixĩ. Rü beruremaã rü munümaã naxãwemü. ⁷ Rü Cuáü rü yema nüxü

yaxuxŭ ga orewa, rŭ ñanagŭrŭ: —Choweama tá ne naxŭ ya choxŭ rŭyexeracŭ. Rŭ choma rŭ taxuwama chame rŭ bai na ichayarŭmaxãchixŭ na íchayawẽxŭcèx i norŭ chatucunŭgŭ. ⁸—Choma rŭ dexáwamare pexŭ íchabaiŭxẽẽ, natŭrŭ nŭma rŭ tá Tupanaãẽ i Üünexŭ pexna nanguxẽẽ—ñanagŭrŭ ga Cuáŭ.

Ngechucharŭ baiechiga
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Rŭ yema ngunexŭgŭgu, rŭ Ngechuchu rŭ ínaxŭxŭ nawa ga guma íãne ga Nacharétu ga Gariréanewa yexmane. Rŭ Cuáŭ rŭ natŭ ga Yudáŭwa ínanabaixẽẽ. ¹⁰ Rŭ yexguma dexáwa ínaxŭãchigu, rŭ Ngechuchu nŭxŭ nadau ga na yangenaxŭ ga daxŭwa. Rŭ yema Tupanaãẽ i Üünexŭ rŭ wŭxi ga muxtucurŭŭ inanago, rŭ Ngechuchuna nangu. ¹¹ Rŭ daxŭwa inanaxŭ ga wŭxi ga naga ga ñaxŭ: —Cuma nixŭ i Chaune i cuxŭ changechaŭxŭchixŭ rŭ cumaã chataãẽxŭchixŭ — ñaxŭ.

Ngechuchuxŭ naxŭ ga Chataná
(Mt. 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Rŭ yemawena rŭ Tupanaãẽ i Üünexŭ rŭ dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxŭwa Ngechuchuxŭ naga. ¹³ Rŭ yéma nayexma ga 40 ga ngunexŭ. Rŭ naẽŭgŭ ga idŭraexŭ íyexmagŭxŭwa nayexma, rŭ ngoxo ga Chataná rŭ nŭxŭ naxŭ. Natŭrŭ Tupanaãrŭ orearŭ ngeruŭgŭ ga daxŭcŭãx rŭ Ngechuchuxŭ narŭngŭxẽẽgŭ.

Ngechuchu rü Gariréaanewa inanaxügü ga norü puracü

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ RÜ nawena ga poxcupataügu na napoxcuxü ga Cuáü, rü Gariréaanewa naxü ga Ngechuchu na naxunagüãxücèx ga Tupanaãrü ore i mexü. ¹⁵ RÜ ñanagürü: —Marü nawa nangu i ngunexü ga Tupana nagu unetaxü, rü pexcèx ningaica na perü ãëxgacü na yïixü. ¡Rü ñuxma rü name nixĩ i Tupanacèx pedaugü rü peyaxõgü i ngẽma norü ore i mexü! —ñanagürü.

Ngechuchu rü ägümücü ga püchaetanüxücèx naca
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ RÜ yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxüxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga Chimáü rü naëneë ga Aüdré. RÜ nümagü rü woetama püchaetanüxü nixĩgü rü yéma naxtaawa napüchaegü. ¹⁷ RÜ Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Chowe perüxĩ rü tá pexü charüngüxëë na chauxütawa penagagüxücèx i duüxügü! —ñanagürü. ¹⁸ RÜ yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanawogü ga norü püchagü. RÜ Ngechuchuwe narüxĩ. ¹⁹ RÜ yéamaxüra naxü ga Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga Chaütiágu rü naëneë ga Cuáü. RÜ Zebedéu nanegü nixĩgü ga nümagü. RÜ wüxi ga nguewa nayexmagü, rü yéma ínanangáitagü ga norü püchagü. ²⁰ RÜ yexgumatama Ngechuchu naxcèx naca. RÜ nümagü rü yéma nguewa tüxü natèxgü ga nanatü ga Zebedéu namaã ga tümaãrü puracütanüxügü, rü Ngechuchuwe narüxĩ.

*Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxüchiga
(Lc 4.31-37)*

²¹ Rū iāne ga Capernáūwa nangugü. Rū yexguma ngüxchigaarü ngunexüwa nanguxgu, rü Ngechuchu rü ngutaquëxepataüwa naxü rü yexma naxücu. Rū yéma inanaxügü ga na nangúexëetaexü. ²² Rū duüxügü rü nabèixächiãëgü namaã ga norü nguxëëtae, yerü aixcüma Tupanaärü poramaã meã nanangúexëë rü tama ngúexëëruügü ga Moïchearü mugüwa nguxëëtaegüxürü nixĩ. ²³⁻²⁴ Rū guma iāneärü ngutaquëxepataüwa nayexma ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxü. Rū aita yéma naxü, rü ñanagürü: —¿Tüxcüü totanüwa cuxü, Pa Ngechuchu Pa Nacharétucüãx? ¿Nuã cuxü na toxü cuyadèixücèx? Choma rü cuxü chacuèx na Tupana Nane ya Üünecü quiixü —ñanagürü. ²⁵ Rū Ngechuchu nüxü naxoox ga yema ngoxo, rü ñanagürü: —¡Iyarüngeèx rü ínaxüxü nawa ya yima yatü! —ñanagürü. ²⁶ Rū yexguma ga yema ngoxo rü guma yatüxü niyuächixëë, rü tagaãcü aita naxüãcüma nawa ínaxüxü. ²⁷ Rū guxüma ga duüxügü rü nabèixächiãëgü, rü namücügüna nicachigü rü ñanagürügü: —¿Tacü nixĩ i ñaã? Maneca wüxi i ngexwacaxüxü i nguxëëtae nixĩ. Nüma rü aixcüma Tupanaärü poramaã meã nanguxëëtae. Rū woo i ngoxogü rü naga naxĩnüë i ngëxguma namuãxgu—ñanagürügü. ²⁸ Rū yemaãcü nixĩ ga paxa guxüwama ga Gariréaanewa rü Ngechuchuchigaxü nacuèxgüxü ga duüxügü.

*Ngechuchu rü Chimáũ ga Pedru nèxècèx nay-
ataanexêẽ*

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Rû yexguma ngutaquêxepataũwa ínaxũxũgu ga Ngechuchu, rü Chaũtiágu rü Cuáũmaã Chimáũ rü Aũdrépatawa naxũ. ³⁰ Rû Chimáũ nèxê rü ngürücarewa iyexma, yerü iyaxaxüne. Rû Ngechuchumaã ngĩxũ nixugüe. ³¹ Rû ngĩxcèx nixũ, rü ngĩxmèxgu nayayauxãchi, rü ngĩxũ ínarüdaxêẽ. Rû yexgumatama igèuxãchi ga na yaxaxünexũ. Rû íirüda, rü inaxügü ga naxcèx na namexêẽãxũ ga õna.

*Ngechuchu rü muxũma ga idaaweexũcèx nay-
ataanexêẽ*

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Rû yexguma marü yanaxücuxgu ga üèxcü ga na nachütachaũxũ, rü Ngechuchuxütawa nana-gagü ga guxũma ga duũxügü ga idaaweexũ rü guxũma ga ingoxoãxgũxũ. ³³ Rû guxũma ga yema ãnecũãx rü yexma guma ãpataarü ãxwa naxcèx nangutaquêxegü. ³⁴ Rû nũma nanameẽxêẽ ga muxũma ga duũxügü ga nagúxũraũxũ ga ãaawemaã idaaweexũ. Rû ínanawoxũ ga muxũma ga ngoxogü, natürü nüxna nanachuxu ga na yadexagũxũ, yerü nümagü ga ngoxogü rü nüxũ nacuèxgü na texé yĩxũ.

*Ngechuchu rü nanaxunagü ga ore ga mexũ ga
ngutaquêxepataũwachigü*

(Lc 4.42-44)

³⁵ Rû ngunetüũ ga tauta yangóonegu, rü inaxũãchi ga Ngechuchu. Rû ãneãrü yéaxüra ga ngextá taxúema íxãpataxũwa naxũ na yéamaxüra

yayumüxëxücèx. ³⁶ Rü Chimáũ rü namücügümaã Ngechuchucèx nayadaugü. ³⁷ Rü yexguma nüxũ iyangaugügu, rü ñanagürügü nüxũ: —Guxũma i duũxügü rü cuxcèx nadaugü —ñanagürügü. ³⁸ Natürü ga nüma rü nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —¡Ngĩxã rü toxnamana taxĩ náigü ya ãnexãcügü ya ngaicamagünewa na ngema rü ta chanaxunagüxücèx i ore i mexũ! Erü woetama ngëmacèx nixĩ i Capernáũârü ãnewa íchaxũxũ. ³⁹ Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü guxũma ga Gariréanegu nixũãgüchigü. Rü wüxichigü ga ãneârü ngutaquëxepataũwa rü nüxũ nixuchigü ga ore ga mexũ, rü ínayawoxũëtanü ga ngoxogü.

*Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexücèx
nayataanexëë*

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Rü Ngechuchucèx nixũ ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã idaawecü. Rü napëxegu nayacaxãpüxüãcüma ñanagürü nüxũ: —Pa Corix, ngëxguma cunaxwëxegu na choxũ curümexëëxũ, rü cuxũ natauxcha na chauxcèx cuyataanexëëxũ —ñanagürü. ⁴¹ Rü Ngechuchuaxũ nangechaütümüũ ga guma yatü. Rü nüxũ ningõgü rü ñanagürü nüxũ: —Ngũ, chanaxwëxe. ¡Marü curüme! —ñanagürü. ⁴² Rü yexgumatama nüxũ inayarüxo ga na nachaxünexũ ga guma yatü. Rü meãma naxcèx nitaane. ⁴³⁻⁴⁴ Rü Ngechuchu rü yexgumatama ínyamu. Rü meãma nanaxucuxé rü ñanagürü nüxũ: —¡Dücèx, tãxütáma texémaã nüxũ quixu! ¡Natürü ngema paixütawa naxũ, rü cugü nüxũ yadauxëë! ¡Rü curü mexëëcèx nüxna yaxuaxũ i curü ãmare ga yema Moĩché tüxũ muxũ na nüxũ

nacuáxcèx i duïxügü na curümexü nawa i curü daawe! —ñanagürü. ⁴⁵ Natürü nüma ga guma yatü rü ínixü rü inanaxügü ga na guxãmaãma nüxü yaxuxü ga yema nüxü ngupetüxü. Rû yemacèx ga Ngechuchu rü marü taxucürüwa ngóxüwama duïxügüpêxewa ñãnegüga naxücu. Natürü dauxchitagu ga ngextá duïxügü ítaxuxügu narüxãüx. Rû yéma naxcèx naxïxü ga duïxügü ga guxüãnewa ne íxü.

2

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawãixãchicücèx nayataanexë

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹⁻² Rû yixcama ga ñuxre ga ngunexüwena rü wenaxärü Capernáüärü ñãnegu naxücu ga Ngechuchu. Rû yexguma duïxügü nüxü cuáchigagügu na ïpatawa nayexmaxü, rü yéma nangutaquëxegü ga muxüma ga duïxügü. Rû düxwa ga ñãxtüwa rü nanapá. Rû nüma ga Ngechuchu rü namaã nüxü nixu ga ore i mexü. ³ Rû yéma nangugü ga ãgümücü ga yatügü ga yéma nangetaügxü ga wüxi ga yatü ga nawãixãchicü. ⁴ Natürü yema na namuxüchixü ga duïxügü, rü taxucürüwama Ngechuchuxütawa nangugü. Rû yemacèx ínanapogüetü ga Ngechuchu íyexmaxüwa ga guma ïpata. Rû yéma norü caruügu ínanachüxüetaügu ga guma nawãixãchicü. ⁵ Rû yexguma Ngechuchu nüxü deüxgu ga ñuxácü aixcüma na yaxögüãxü ga yema duïxügü, rü ñanagürü nüxü ga guma nawãixãchicü: —Pa Chaunex, curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü —ñanagürü.

6-7 Natürü ñuxre ga ngúexěẽruũgü ga Moĩchearü mugüwa nguxěẽtaegüxü rü yéma narütogü. Rü naãewa ñaxũgu narüxĩnüë: —¿Ñuxãcü tama namuũ na ngẽmaãcü yadexaxü? ¿Rü tacü Tupanamaã yaxugüxü? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya duũxũgüarü pecaduxü ngechaũcü —ñaxũgu narüxĩnüë. ⁸ Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü nüxü nicuèxãchi ga yema nagu naxĩnüëxü, rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü ngẽmagu perüxĩnüë i pemax? ⁹ —¿Tacü nixĩ i rütauchamaẽxü na namaã nüxü ixuxü ya daa nawãixãchicü:

“Curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaũ”, rü ãxna:

“¡Inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü íixü!” ñaxü? ¹⁰⁻¹¹ —Natürü ñuxma rü tá pexü nüxü chadauxěẽ na Chaunatü núma choxü muxü na duũxũgüaxü nüxü changechaũxücèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxguwena rü guma nawãixãchicüxü ñanagürü: —Cumaã nüxü chixu rü jinachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü cupatawa naxü! —ñanagürü. ¹² Rü yexgumatama inachi ga guma idaawecü. Rü nanayaxu ga norü caruũ, rü ínaxüxü napèxewa ga guxüma ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxü. Rü yemacèx ga yema duũxũgü rü nabèixãchiãëgü, rü Tupanaxü nicuèxüũgü, rü ñanagürügü: —Taguma nüxü tatau i tacü i ñaãrüü ixixü —ñanagürügü.

Lebícèx naca ga Ngechuchu

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Rü yemawena rü wenaxãrü naxtaacutüwa naxü ga Ngechuchu. Rü yema muxüma

ga duŭxŭgŭ rŭ naxcèx naxĩ. Rŭ nŭma rŭ nanangúexēẽ. ¹⁴ Rŭ yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rŭ yéma nüxŭ nadau ga Lebí ga Arupéu nane. Rŭ nŭma ga Lebí rŭ yéma narŭto nawa ga yema nachica ga duŭxŭgŭna dĭeru ngĩxŭ ínayaxuxŭwa naxcèx ga Dumacŭãxârŭ ãëxgacü yerü woetama yema nixĩ ga norü puracü. Rŭ Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nüxŭ: — ¡Chowe rŭxŭ! —ñanagŭrŭ. Rŭ inachi ga Lebí, rŭ nawe narŭxŭ. ¹⁵ Rŭ yéma Lebípatawa nachibü ga Ngechuchu. Rŭ yéma nachibüe ga muxŭma ga duŭxŭgŭ ga Lebírŭŭ Dumaârŭ ãëxgacücèx dĭeru ngĩxŭ yauxgŭxŭ. Rŭ nayexmagŭ ta ga togŭ ga duŭxŭgŭ ga taxúema nacŭmamaã taãëgŭxŭ ga yéma mechawa rŭtogŭxŭ namaã ga Ngechuchu rŭ norü ngúexŭgŭ. Yerü namu ga yema nawe rŭxŭxŭ. ¹⁶ Rŭ yéma nayexmagŭ ta ga ñuxre ga Parichéugŭ rŭ ngúexēẽruŭgŭ ga Moĩchérŭ mugŭwa nguxēẽtaegŭxŭ. Rŭ yexguma nüxŭ nadaugŭgu ga yema togŭmaã na nachibŭxŭ ga Ngechuchu, rŭ norü ngúexŭgŭna nacagŭ, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —¿Ñuxácü i perü ngúexēẽruŭ rŭ namaã nachibü i ãëxgacüarŭ duŭxŭgŭ i dĭeruarŭ yauxwa puracüexŭ rŭ duŭxŭgŭ i pecaduãxgŭxŭ? —ñanagŭrŭgŭ. ¹⁷ Rŭ yexguma yemaxŭ naxĩnŭgu ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nüxŭ: —Ngēma poraexŭ rŭ tama nanaxwèxe ya duturu, natŭrŭ ngēma idaaweexŭ waxi nixĩ i naxwèxexŭ ya duturu. Choma rŭ tama mexŭgŭna na chaxuxŭcèx nixĩ ga núma chaxŭxŭ, natŭrŭ núma chaxŭ na nüxna chaxuxŭcèx i pecaduãxgŭxŭ —ñanagŭrŭ.

Ngechuchuna aurechigacèx nacagüe
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Rū wüxi ga ngunexügu rü tama nachibüe yerü Tupanacèx naxauree ga Cuáü ga baiüxëëruñãrū ngúexügü rü Parichéugüarü ngúexügü. Rū yemaxü nadaugügu ga ñuxre ga duüxügü, rü Ngechuchuxütawa naxĩ rü nüxna nayacagüe, rü ñanagürügü: —Ngëma Cuáüãrü ngúexügü rü Parichéugüarü ngúexügü rü naxauree. ¿Rü tūxcüü i curü ngúexügü i tama naxaureexü? —ñanagürügü. ¹⁹ Rū Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —¿Éxna wüxi i ngígüarü petawa rü pexcèx namexü na naxaureexü i ngëma nüxna naxugüxü ega natanüwa nangëxmagu i ngëma yatü i ngexwacèx ãmaxü? Pemaã nüxü chixu rü ngëxguma natanüwa nangëxmayane i ngëma yatü i ngexwacèx ãmaxü rü taxucürüwama naxauree i ngëma nüxna naxugüxü. ²⁰ —Natürü wüxi i ngunexü rü ngëma yatü i ngexwacèx ãmaxü rü tá namücügüna nixügachi. Rū ngëma ngunexügu tá nixĩ i naxaureexü. [Rü chorü ngúexügü rü taxucürüwama naxauree i ñuxma erü natanüwa changëxma. Natürü ínangu tá i ngëma ngunexü na nüxna chixügachixü, rü ngëxguma tá nixĩ i naxaureexü.] ²¹ —Rü taxúema wüxi i naxchirutüchi i ngexwacaxüxümaã tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxü. Erü ngëxguma nañaãchimügu i ngëma natüchi i ngexwacaxüxü, rü tá nanagáuxëë i ngëma ngauxü i naxchiru. Rū noxriarü yexera tá narügáu. ²² —Rü ngëxgumarüü ta taxúema ngexwacaxücü ya binu rü wüxi i marü ngauxü i

naxchiü i naxchèxmünaxcèxgu tayabacuchi. Erü ngëxguma ngëmaäcü naxüxgu rü yima binu ya ngexwacaxücü rü narüngu, rü tá nayawãixëë i ngëma naxchiü i ngauxü i naxchèxmünaxcèx. Rü ngëxma tá inayarüxo ya binu rü naxchiü rü ta. Rü ngëmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxücü ya binu rü ngexwacaxüxü i naxchiügu tayabacuchi. [Rü chorü nguxëëtae i ngexwacaxüxü rü ngëxgumarüü ta nixi na taxucürüwama namaã nawüxiguxü i ngëma nuxcümaüxü i pecümagü —ñanagürü ga Ngechuchu.]

Ngechuchuarü ngúexügu rü trigu nibuxetanü ga ngüxchigaarü ngunexügu
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Wüxi ga ngüxchigaarü ngunexügu ga Ngechuchu rü norü ngúexügümaã trigunecüwa nachopetü. Rü nümagü ga norü ngúexügu rü inaxiãcüma inanaxügüe ga trigu na yabuxetanüxü. ²⁴ Rü yema Parichéugü rü Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügü: —Dücèx ¿rü tüxcüü i curü ngúexügu rü nanaxügü i ngëma tama mexü i ngüxchigaarü ngunexügu na naxüxü? —ñanagürügü. ²⁵ Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Taguma ëxna poperawa nüxü pedau ga tacü na naxüxü ga nuxcümaücü ga äëxgacü ga Dabí rü natanüxügü ga yexguma òna nüxü tauxgu rü nataiyaegu? ²⁶ Rü yexguma paigüarü äëxgacü yixigu ga Abiatáru, rü Dabí rü Tupanapatagu naxücu. Rü nanangöx ga yema pãü ga üünexü ga paigücèxicatama ixixü. Rü nüma ga Dabí rü natanüxümaã rü ta nangau ga yema pãü —ñanagürü. ²⁷ Rü ñanagürü

ta ga Ngechuchu: —Ngẽma ngũxchigaarũ ngunexũ rü duũxũgücèx nixĩ ga naxũxũ. Rũ tama ngũxchigaarũ ngunexũcèx nixĩ ga naxũxũ ga duũxũgũ. ²⁸ —Rũ ngẽmacèx ya Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcũ rü namaã inacuèx ta i ngũxchigaarũ ngunexũ —ñanagürü.

3

*Wüxi ga yatü ga yumécüchiga
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)*

¹ Rũ wenaxãrũ ngutaquẽxepataũgu naxücu ga Ngechuchu. Rũ yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa yumécü. ² Rũ yema Parichéugü, rü Ngechuchuxũ nangugügü ngoxi tá namexẽã ga ngũxchigaarũ ngunexũgu, na yemaãcũ nüxũ nayexmaxũcèx ga tacücèx na ínaxuaxũgüãxũ. ³ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga guma yumécü: —¡Írũda, rü nuxã ngãxũtanügu yachi! —ñanagürü. ⁴ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü yema togü ga yéma yexmagüxũna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tacü nixĩ i mexũ na naxũxũ i ngũxchigaarũ ngunexũgu? ¿Namexũ na naxũxũ i mexũ rü éxna chixexũ? ¿Rũ namexũ na namaxẽèxũ rü éxna yamáxũ? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü yexma nayarüngeèxgümare. ⁵ Rũ nüma ga Ngechuchu rü nuchametüãcüma nüxũ nidaugüãchi ga yema nüxũ íchomaẽguãchixũ. Rũ nangechaũ yerü tama inaxĩnüèchaũ ga yema duũxũgü. Rũ guma yatüxũ ñanagürü: —¡Iyanawẽxãchixẽẽ ya cuxmẽx! —ñanagürü. Rũ yexguma ga guma yatü rü nügü inayarüwẽxãchimẽxẽẽ. Rũ yexgumatama

rü narümexmëx. ⁶ Natürü yexguma yemaxü nadaugügu ga Parichéugü, rü ínachoxü ga yéma. Rü Erodetanüxümaã inanaxügüe ga na naxcèx nadaugüxü ga ñuxâcü tá na Ngechuchuxü yamèxgüxü.

Naxtaacutüwa Ngechuchucèx nangutaquëxegü ga muxüma ga duüxügü

⁷ Rü Ngechuchu rü norü ngúexügümaã naxtaacutüwa naxü. Rü muxüma ga duüxügü ga Gariréanecüãx rü nawe narüxí. ⁸ Rü yexguma nüxü nacuáchigagügu ga guxüma ga yema mexügü ga naxüxü ga Ngechuchu, rü naxcèx naxítaquëxe ga muxüma ga duüxügü ga Yudéanecüãx, rü Yerucharéücüãx, rü Iduméãñecüãx, rü Yudáüärü tocutüçüãx rü yema naãne ga Tiru rü Chidáüärü iãnegü nawa yexmaxüçüãx. ⁹ Rü yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexügüxü namu na wüxi ya ngue naxcèx namexëégüxüçèx na tama yéma yaxüxtügüãxüçèx ga yema muxüma ga duüxügü. ¹⁰ Yerü nüma rü nanameëxëë ga muxüma, rü yemacèx guxüma ga yema idaaweexü rü naxcèx naxí na nüxü yangôgügüxüçèx. ¹¹ Rü yexguma yema ngoxoãxgüxü ga duüxügü nüxü daugügu, rü napëxegu nacaxápüxügü rü tagaãcü ñanagürügü: —Cuma nixí ya Tupana Nane quiixü — ñanagürügü. ¹² Natürü nüma ga Ngechuchu rü poraãcü nayaxucuxëgü na tama duüxügümaã nüxü yaxugüexüçèx ga nachiga.

*Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexügü na toxnamana namugüãxüçèx
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)*

13 Rū yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga mèxpúnewa ínaxũãchi. Rū yéma naxcèx naca ga yema ngúexũgü ga nūma nanaxwèxexũ. Rū naxũtagu naxĩtaquèxegü. 14 Rū yematanüwa nayadexechi ga 12 ga norü ngúexũgü na namücügüxüchi yĩxũcèx, rü na yamugüãxüçèx ga norü orearü unagüwa. Rū yemagü rü Imugüxũgu nanaxüéga. 15 Rū pora nüxna naxã na Tupanaãrü poramaã ínawoxũãxüçèx ga ngoxogü. 16 Rū ñaãgü nixĩ ga naega ga yema 12 ga norü ngúexũgü ga nadexũ. Rū wüxi nixĩ ga Chimáũ ga Pedrugu naxüégaxũ. 17 Rū togü nixĩ ga Chaũtiágu rü naëneë ga Cuáũ. Rū nümagü rü Zebedéu nanegü nixĩ. Rū Ngechuchu rü Boanéregu nanaxüéga. Rū ngëma nixĩ i Duruanexũ Nanegü —ñaxüchiga. 18 Rū togü nixĩ ga Aũdré, rü Piripí, rü Baturumé, rü Mateu, rü Tumachi, rü Chaũtiágu ga Arupéu nane, rü Tadéu, rü Chimáũ ga iporaãëcüücü. 19 Rū to nixĩ ga Yuda ga Icariúte ga yixcama bexma Ngechuchuxũ íxuaxũxũ.

Ngechuchuxũ nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracixũ

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23, 12.10)

20 Rū yemawena rü wüxi ga ĩpatagu naxücu ga Ngechuchu. Rū wenaxãrü naxcèx nangutaquèxegü ga muxüma ga duüxũgü. Rū yemacèx woo na nachibüexüçèx rü nangechicagü ga nūma rü norü ngúexũgü. 21 Rū yexguma yemaxũ taxĩnüëgu ga guxema natanüxũgü ga Ngechuchu, rü ítayadaugü na tayagagüxüçèx, yerü nüxũ tixugügü rü: —Naxãũãëmare —ñatagürügü. 22 Rū yexgumarüũ ta ga yema ngúexëëruũgü

ga Moïchéarü mugüwa nguxêetaegüxü ga Yerucharéüwa ne İxü, rü ñanagürüğü: —Ñaña yatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i Bechebúarü poramaã nixĩ i İnawoxüãxü i ngoxogü —ñanagürüğü. ²³ Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx naca ga yema ngúexêeruüğü. Rü wüxi ga ore ga cuèxruüxü namaã nixu, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxácü i Chataná i nügütama İnatèxüchixü? ²⁴ —Rü ngëxguma chi wüxi i nachiuãnecüãx i duüxüğü rü nügütanüxüwatama nügü nadaixgu, rü taxuacüma natai i ngëma nachiuãne. ²⁵ —Rü ngëxguma chi wüxi ya İpatacüãx nügü itoyegu, rü taxuacüma natai ya yima İpata. ²⁶ —Rü ngëxgumarüü chi ta nixĩ i Chataná ega nügümaã nanuxgu rü nügü yamèxgu, rü taxuacü chima natai i ngëxguma. Rü chi ngëxma nagux. ²⁷ —Rü taxuacüma texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu na nüxna tanapuxüxüçèx i norü ngëmaxüğü, ega tama tayanèixiragu. Erü ngëmaãcüxica tá nixĩ i tüxü nanguxüxü na tanapuxüxü i norü ngëmaxüğü. ²⁸ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü Tupana tá nüxü nüxü nangechaü i duüxüğü i guxüma i norü pecadugü rü guxüma i tacü i chixexü i namaã yadexagüxü. ²⁹ —Natürü texé ya chixexü namaã ixugüxe i Tupanaãe i Üünexü, rü tagutáma tüxü nüxü nangechaü ya Tupana. Rü guxügutáma chixexüwa tüxü natèx —ñanagürü. ³⁰ Rü yema ñanagürü ga Ngechuchu, yerü yema ngúexêeruüğü ga Moïchéarü mugüwa nguxêetaegüxü rü: “Nangoxoãx” ñanagürüğü nüxü.

Ngechuchuarü mamá rü naëneëgüchiga
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Rû yexgumayane rü ítangugü ga Ngechuchuarü mamá rü naëneëgü. Natürü Ìpataarü düxétügu tarücho, rü naxcèx yéma tangemagü. ³² Rû yema duüxügü ga Ngechuchuxü íchomaëguãchixü, rü ñanagürügü nüxü: —Curü mamá rü cueneëgü rü cueyèxgü, rü yéa düxétüwa tangèxmagü, rü cuxcèx tadaugü —ñanagürügü. ³³ Rû nüma nanangãxü, rü ñanagürü: —¿Texé tixí ya chaue rü chaueneëgü? —ñanagürü. ³⁴ Rû yema nüxü íchomaëguãchixüxü nidaugüãchi, rü ñanagürü: —Rû daxegü tixí ya chaue rü chaueneëgü. ³⁵ —Erü guxãma ya texé ya naxúxe i Tupanaârü ngúchaü, rü yíxema tixí ya chaueneë rü chaueyèx rü chaue —ñanagürü.

4

Ore ga toecügu ixuxü
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Rû wenaxârü inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangúexëãxü ga duüxügü ga guma naxtaxaãnacüwa. Rû muxüma ga duüxügü yexma naxcèx nangutaquëxegü. Rû yemacèx düxwa wüxi ga ngue ga yéma naxtaawa yexmanegu nixüe ga Ngechuchu, rü gumawa narüto. Rû yema duüxügü rü naxtaxaãnacügu narücho. ²⁻³ Rû yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga muxüma ga ore ga cuèxruüwa na nangúexëãxü ga duüxügü. Rû norü nguxëëtaewa rü ñanagürü: —¡Dücèx, iperüxĩnüë i ñaã ore! Wüxi ga yatü ga toecü rü triguarü towa naxü. ⁴ —Rû yexguma

triguchiremaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga triguchire rü namagu nayi. Rü ínangügü ga werigü, rü nanawecu. ⁵ —Rü náigü ga triguchire rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachicaxüwa ga waixümü. Rü paxa narüxügü ga guma triguchire, yerü ga waixümü rü tama nayaxcü. ⁶ —Natürü yexguma nangunagügu ga üèxcü, rü ínanagu ga guma trigu rü narüñexgü. Rü nayue, yerü tama poraãcü nixãmaxã. ⁷ —Rü náigü ga triguchire rü toranecügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tora, rü guma triguxü inawocu, rü yemacèx tama nixo. ⁸ —Natürü náigü ga triguchire rü mexü ga waixümügu nayi. Rü meãma nayae, rü muxüma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü nümaxüneyèxawa rü 30 püxü ínanguxuchi ga norü o, rü náigüwa rü 60, rü náigüwa rü 100 ínanguxuchi —ñanagürü. ⁹ Rü ñuxüchi ñanagürü ta: —Rü yíxema áchixègüxe, jrü nüxü taxínüë i ñaã ore! —ñanagürü.

*Tacüchiga nixi ga yema ore ga cuèxruüğügu ixuxü
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Rü yemawena ga yexguma nanüxícèxgu ga Ngechuchu, rü yema naxüttagügüxü wüxigu namaã ga yema 12 ga norü ngüexügü, rü nüxna nacagüe ga na tacüchiga yíixü ga yema ore ga cuèxruüğügu ixuxü. ¹¹⁻¹² Rü nüma nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Tupana rü pexü nüxü nacuèxèë i ngëma èxüguxü i taxuüma i togü nüxü cuáxü na ñuxãcü àëxgacü na yíixü i nümax. Natürü ngëma togü i tama tatanüxü ixíxücèx rü cuèxruüğügu chayaxuãcüma namaã nüxü chixu i ore na woo nüxü nadaunügu rü ñoma tama nüxü nadaugüxürüü na yíixücèx, rü woo nüxü

naxĩnũẽgu rü tama nüxũ na nacuèxgüxũcèx. Rü ngẽmaãcü namaã nüxũ chixu na tama nüxũ nax-oexũcèx i nacüma i chixexũ rü tama Tupana nüxũ nüxũ ngechaũxũcèx i norü pecadugü —ñanagürü.

*Ngechuchu rü meã nanangoxẽẽ ga yema ore ga cuèxruũ ga toecüchigagu ixuxũ
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

¹³ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —¿Pema rü ta ãxna tama nüxũ pecuèxgü na tacüchiga yĩxũ i ngẽma ore i cuèxruũ i nüxũ chixuxũ? ¿Rü ñuxũcüruwa tá nüxũ nacuèxgü i ngẽma togü? ¹⁴ —Rü yíxema toexe, rü yíxema tixĩ ya ore i mexũ unagüxe. ¹⁵ —Rü nangẽxma i duũxũgü i guma triguchire ga namagu yixũnerũ ixĩgüxũ. Rü nümagü rü nüxũ naxĩnũẽ i ore i mexũ, natürü yixcama marü nüxũ naxĩnũẽguwena, ngẽma nangu i Chataná rü nüxna nanapu i ngẽma ore i mexũ ga noxri yaxõgüxũ. ¹⁶ —Rü togü rü ngẽma triguchire ga nutatanügu yixũnerũ nixĩgü. Rü ngẽmagü nixĩ i nüxũ ñnũèxũ i ore i mexũ, rü taãẽãcüma nayauxgüxũ. ¹⁷ —Natürü ngẽma na tama aixcüma nagu naxĩnũèxũ i ngẽma ore, rü paxaãchitama nayaxõgü. Rü ngẽmacèx i yixcama ngẽxguma ngẽma oregagu guxchaxũgü nüxũ üpetügu rü ãxna duũxũgü naxchi aiegu, rü nüxũ narüxoe i ngẽma ore ga noxri yaxõgüxũ. ¹⁸⁻¹⁹ —Rü togü rü guma triguchire ga toranecügu yixũnerũ nixĩgü. Nümagü rü nüxũ naxĩnũẽ i ngẽma ore i mexũ, natürü ñoma i naãneãrũ ngẽmaxũgücèx naxoegaãgü rü norü dñeruguama narüxĩnũẽ, rü nanaxwèxegü i nüxũ na nangẽxmaxũ i muxũma i to i norü ngẽmaxũgü. Rü guxũma i ngẽma rü

nüxü nüxü inayarüngümaëxëë i ngëma ore i mexü rü nüxü nüxü narüxoexëë na tama naxügüãxüçèx i ngëma mexü i Tupana nüxü naxwèxexü. ²⁰ —Rü togü rü guma triguchire ga mexü ga waixüümügu yixünerüü nixïgü. Ngëmagü nixï i nüxü ñnëxü i ore i mexü rü nayauxgüxü rü meã Tupana naxwèxexüãcüma maxëxü. Rü nümaxü rü guma trigu ga 30 püxü nawa ínguxuchinerüü nixïgü. Rü nümaxü rü guma 60 püxü nawa ínguxuchinerüü nixïgü. Rü nümaxü rü guma 100 püxü nawa ínguxuchinerüü nixïgü —ñanagürü.

Ore ga omügu ixuxü
(Lc 8.16-18)

²¹ Rü yexgumarüü ta ñanagürü nüxü: —ǰÉxna nuã tanange i wüxi i omü na wüxi i caichãütüügu rü éxna wüxi i pechicatüügu na yaxüçuchixüçèx? Tama ngëmaãcü nixï, erü wüxi i omü rü dauxnagu tanaxünagü na ngëma inabaxixüçèx. ²² —Rü ngëxgumarüü ta i guxüma i tacü iicúxü, rü yixcüra rü duüxügü rü tá nüxü nacuèxgüama. Rü guxüma i ngëma ñuxma duüxügüçèx ëxüguxü rü tá nangoxoma i yixcüra. ²³ —Rü yíxema achixëgüxe, jrü nüxü taxïnüë i ngëma ore! —ñanagürü. ²⁴ Rü yexgumarüü ta ñanagürü nüxü: —ǰMeã naga pexïnüë i ngëma nüxü pexïnüëxü! Rü ngëma pema naga na pexïnüëxürüü tá nixï i Tupana i pexna naxãaxü i cuèx. Rü naetü tá poraãcü pexü narüngüxëë. ²⁵ —Rü pemaã nüxü chixu, rü texé ya aixcüma naga ñnëxë i ñña ore i mexü rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxü nüxü nacuèxëë.

Natürü yíxema tama naga ñnuxẽ i ññaã ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngẽma íraxũ i cuèx i tüxũ ngẽxmachiréxũ —ñanagürü.

Ore ga triguchire ga rüxüxũgu ixuxũ

²⁶ RÜ Ngechuchu rü ñanagürü ta: —Pemaã tá nüxũ chixu i wüxi i ore i cuèxruũ na nüxũ pecuáxücèx na ñuxácü äëxgacü na yíxũ ya Tupana. RÜ wüxi ya yatü rü waixümügu nanato ya triguchire. ²⁷ —RÜ nüma ya yatü rü chütacü nape rü moxũácü ínarüda, rü yoxni ya yima triguchire rü narüxü rü niyachigü. Natürü nüma ya yatü rü tama nüxũ nacuèx na ñuxácü na naxüxũ rü na nayaxü. ²⁸ —RÜ ngẽmaácü i ngẽma waixümü rü nüëchamatama nanaxüxẽẽ ya yima triguchire. RÜ naätügüxira narüxü rü yixcama i nachacu rü ngẽmawena nachacuwa nanguxũ i norü o. ²⁹ —RÜ ngëxguma marü yadauxgu i ngẽma norü o, rü nanabuxu erü marü nawa nangu i norü buxgü —ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxũ
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ RÜ ñanagürü ta ga Ngechuchu: —RÜ Tupanaarü ore rü yexera nixüchigü ¿RÜ nanatacüraxũ rü tacügu tanangu? ³¹⁻³² —RÜ ñoma wüxi ya motachachire ya waixümügu itoxünerü nixí. RÜ woo guxünema ya nanetüchirexũ narüxíramaẽ, natürü ngëxguma inatoxgu, rü narüxü rü naya ñuxmata guxüma i togü i nanetüxũ nayexera. RÜ nachacüü rü nita, rü woo werigü rü natanügu nixüachiãũ —ñanagürü.

Cuèxruũgu ixuxũ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu

(Mt 13.34-35)

³³ Rũ yemaãcü ga Ngechuchu rũ muxũma ga nayexgumaãchiraũxũ ga ore ga cuèxruũgũmaã nanangúexẽẽ ga duũxũgũ. Natürũ yema cuèxruũgũ rũ tama yema duũxũgũarũ cuèxũ nangupetũ. ³⁴ Rũ ore ga cuèxruũgu ixuxũxĩcatama nixĩ ga norũ nguxẽẽtae. Rũ yixcama ga yexguma nanũxĩcèxgũgu, rũ norũ ngúexũgücèx meãma nanangoxẽẽ ga guxũma.

Ngechuchu rũ buanecũxũ rũ yuapexũ ínayachaxãchixẽẽ

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Rũ yematama ngunexũgu ga marũ nachũtachaũgu, rũ Ngechuchu rũ ñanagürũ nüxũ ga norũ ngúexũgũ: —¡Ngĩxã rũ naxtaxaarũ tocutüwa taxĩ! —ñanagürũ. ³⁶ Rũ yexguma duũxũgũna yéma inaxĩãchi. Rũ norũ ngúexũgũ rũ Ngechuchuxũ nigagũ nagu ga guma ngue ga marũ nawa nayexmane. Rũ yexgumarũũ ta ga togũ ga duũxũgũ rũ náigũ ga nguegũgu ínayaxũmücũgũ. ³⁷ Rũ yexguma yaxãũyane rũ inaxũ ga wüxi ga buanecũ ga taxüchicü. Rũ yema na nataxüchixũ ga buanecü, rũ guma nguegu niyauxcuchichigũ ga yuape, rũ yexma nabaxũgũchaũ. ³⁸ Natürũ ga Ngechuchu rũ guma nguechinüwa wüxi ga cüxeruũgu naca, rũ yéma nape. Rũ ínanabaixgũgũ, rũ ñanagürũgũ nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿éxna curũ me nixĩ na nuxma ibaxũgũxũ? —ñanagürũgũ. ³⁹ Rũ yexguma ínaruãda ga Ngechuchu. Rũ buanecüna nachogũ rũ

ñanagürü nüxũ ga guma naxtaxa: —¡Iyarüchiane rü íyachaxãchi! —ñanagürü. RÜ ínayachaxãchi ga buanecü rü guxũwama ínachaxanemare. ⁴⁰ RÜ yemawena ga Ngechuchu rü norü ngúexũgũxũ ñanagürü: —¿Tũxcüũ ngẽmaãcü poraãcü pemuũẽ? ¿Ñũxma rü ta êxna tama aixcüma peyaxõgü? —ñanagürü. ⁴¹ Natürü nũmagü ga norü ngúexũgü rü poraãcü namuũẽ. RÜ nũgũna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Texe êxna nixĩ ya daa rü èixrucü ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüẽxũ? —ñanagürügü.

5

Yatü ga Gadáraçũãx ga ngoxogü nawa yexmagũxũ

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ RÜ naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáraanewa. ²⁻³ RÜ yexguma marü nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx nixũ ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxũ. RÜ yema yatü rü duũxẽgüchíquẽxewa ne naxũ, yerü yexma nixĩ ga yanaxauchigünexũxũ. RÜ taxúexũma nanguxũ na tayanáixũ, woo cadenamaã. ⁴ RÜ woo muẽxpüxcüna cadenamaã nayanèixparagü rü nayanèixchacüügü, natürü nũma rü guxũguma íraxũgu ínanacauũgüama, rü yemaãcü taxúexũma nanguxũ. ⁵ RÜ ngunecü rü chütacü rü yuetachiquẽxetanügu rü naxpũxgügu nanaxauchigüane. RÜ yexma nanacaeane, rü nutamaã nũgügu napogü. ⁶ Natürü yexguma yaxũgutama Ngechuchuxũ nadèuxgu, rü naxcèx inañaãchi, rü napẽxegu nayacaxãpũxũ. ⁷ RÜ

aita naxüãcüma ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü nuã choxü cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupanaxüchi Nanex? Rû Tupanaegagu cuxü chacèèxü na tama ngúxü choxü quingexêèxü — ñanagürü. ⁸ Rû yemaãcü nidexa ga yema ngoxo yerü Ngechuchu rû marü ñanagürü nüxü: — Pa ngoxox, ¡ínaxüxü nawa ya yima yatü! — ñanagürü. ⁹ Rû yexguma ga Ngechuchu rû nüxna naca, rû ñanagürü: —¿Tacü nixĩ i cuéga? — ñanagürü. Rû nüma ga ngoxo nanangãxü, rû ñanagürü: —Muxüchixü nixĩ i chauéga, erü tamu i tomax —ñanagürü. ¹⁰ Rû poraãcü Ngechuchuxü nacèèxügü na tama ínawoxüãxüçèx ga yema naãnewa. ¹¹ Rû yema nachicaarü ngaicamana ga naxpüxpechinüwa rû nayexmagü ga muxüma ga cuchigü ga yéma chibüexü. ¹² Rû yemacèx ga yema ngoxogü rû Ngechuchuxü nacèèxügü, rû ñanagürügü: —¡Ngema cuchitanüwa toxü namugü na nagu tachocuxüçèx! —ñanagürügü. ¹³ Rû Ngechuchu rû: —Ngü —ñanagürü. Rû yexguma ga yema ngoxogü rû guma yatüwa ínachoxü, rû yema cuchigügu nayachocu. Rû yema cuchigü ga wixgu 2000 ixígüxü rû inaxüãchi, rû naxtaacutüarü mèxpüxüwa nayarüyuxgü. Rû yexma nayi. ¹⁴ Rû yema cuchigüarü dauruügü rû ñãnewa nabuxmü. Rû ñãnewa rû yema ñãneärü ngaicamana ipeagüxü ga duüxügütanüwa nüxü nayarüxugügü ga yema üpetüxü. Rû ga duüxügü rû ínayadaugü. ¹⁵ Rû yexguma Ngechuchu íyexmaxüwa nangugügu, rû yéma nüxü nadaugü ga guma yatü ga ngoxoãxchirécü. Rû yéma narüto, rû naxãxchiru, rû meãma naãèxü nacuèx. Rû

poraãcũ nabaixãchiãẽgũ ga duũxũgũ. ¹⁶ Rũ yema cuchigũarũ dauruũgũ ga nũxũ daugũxũ ga tacũ na nũxũ ngupetũxũ ga guma yatũ ga ngoxoãxchirécũ rũ tacũ nũxũ na ngupetũxũ ga yema cuchigũ, rũ yema nixĩ ga togũ ga duũxũgũmaã nũxũ ixugũexũ ga guxũma ga yema ngupetũxũ. ¹⁷ Rũ yexguma yemaxũ naxĩnũẽgu ga duũxũgũ, rũ inanaxũgũe ga Ngechuchuxũ na nacèèxũgũxũ ga na ínaxũxũcèx ga yema naãnewa. ¹⁸ Rũ yexguma wenaxãrũ nguegu yaxũegu ga Ngechuchu, rũ guma yatũ ga ngoxoãxchirécũ, rũ nũxũ nacèèxũ na Ngechuchuwe naxũxũcèx. ¹⁹ Natũrũ ga Ngechuchu rũ tama nanaxwèxe, rũ ñanagũrũ nũxũ: —¡Cuchiũwa naxũ rũ cutanũxũmaã nũxũ yarũxu i guxũma i ngẽma cuxcèx naxũxũ ya Cori ya Tupana, rũ ñuxãcũ nũxũ na cungechaũtũmũũxũ! —ñanagũrũ. ²⁰ Rũ nũma ga guma yatũ rũ ínixũ. Rũ inanaxũgũ ga guxũma ga Decaporíchiuanewa yexmagũne ga íanegũwa nũxũ na yaxuxũ ga yema Ngechuchu naxcèx ũxũ. Rũ guxũma ga duũxũgũ rũ nabaixãchiãẽgũ.

*Yáiruxacũchiga rũ yema nge ga
Ngechuchuchirugu ingõgũcũchiga
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)*

²¹ Rũ yexguma nguegu naxtaxaarũ tocutũwa nataegugu ga Ngechuchu, rũ muxũma ga duũxũgũ rũ naxcèx yema nangutaquẽxegũ. Rũ nũma rũ naxtaapechinũwa nayexma. ²² Rũ yexguma yema nayexmayane, rũ yema naxũtawa nangu ga ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũ ga Yáirugu ãegacũ. Rũ yexguma Ngechuchuxũ nadèũxgu, rũ napẽxegu nanangũcuchi. ²³ Rũ poraãcũ nũxũ

nacèèxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Chauxacü rü ituraxüchi. Rü chanaxwèxe i ngema cuxũ na ngĩxũ cuyarüngõgüxüçèx na ngĩxcèx yataanexüçèx rü namaxüxüçèx —ñanagürü. ²⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nawe narüxũ. Rü muxũma ga duũxüğü ínayaxümücüğü. Rü yéma nayaxüxtüğü. ²⁵ Rü yema muxũ ga duũxüğütanüwa iyexma ga wüxi ga nge ga 12 ga taunecü idaawecü namaã ga na naxãgüechaxũ. ²⁶ Rü muxũma ga duturugü ngĩxũ naxüxüğü rü poraãcü ngúxũ ngĩxũ ningexẽëğü. Rü yemaãcü natüçèxma ngĩxũ iguxẽë ga guxcü ga ngĩrü dïëru. Natürü tama ngĩxcèx nitaaneega, rü niyexeraguchigüama ga ngĩrü ðaawe. ²⁷ Rü ũpaacü togüexwa Ngechuchuchigaxũ ixĩnü. Rü yemacèx yéma ixũ. Rü natanüwa ga yema muxũma ga duũxüğü rü Ngechuchuweama ne ixũ rü naxchirugu iyangögü. ²⁸ Yerü ñaxügu irüxĩnü: —Ngëxguma chi naxchiruxümare chingögüğü, rü chi chauxcèx nitaane —ñaxügu iruxĩnü. ²⁹ Rü yexgumatama ínayachaxãchi ga ngĩgü, rü nüxũ iyacuèxãchi ga ngĩxĩnewa ga na ngixcèx yataanexũ. ³⁰ Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nicuèxãchi ga na nawa ínaxüxüxũ ga pora. Rü naxcèx nadauegu ga yema muxũma ga duũxüğü, rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya chauxchirugu ingögüxe? —ñanagürü. ³¹ Rü norü ngúexüğü nanangãxüğü, rü ñanagürüğü: —Cuma nüxũ cudau i ñuxre i duũxüğü ngema cuxũ na yaxütüğüxũ rü ngëxguma rü ta:

“¿Texé ya choxũ ingögüxe?” ñacuxũ — ñanagürüğü. ³² Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nidaugüächiamana na tüxũ nadauxüçèx ga na texé

na tiĩxũ ga guxema nüxũ ingõgũxe. ³³ Rũ yexguma ga yema nge rũ ngĩrũ muũmaã yaduruxãcũma naxũtawa ingu, yerũ nüxũ icuèx ga tacũ na ngĩxũ ngupetũxũ. Rũ napẽxegu iyacaxãpũxũ, rũ aixcũmaxũchi namaã nüxũ iyaxu ga guxũma. ³⁴ Rũ nüma ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ ngĩxũ: —Pa Chauxacũx, curũme erũ cuyaxõ. ¡Rũ taãẽãcũma íxũ, erũ marũ naxũxũ i curũ daawe! —ñanagũrũ. ³⁵ Rũ yexguma íyadexayane, yéma nangugũ ga ñuxre ga natanũxũgũ ga guma ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũ rũ ñanagũrũgũ nüxũ: —Cuxacũ rũ marũ iyu. ¿Tũxcũũ nüxũ cuchixeweecha ya Ngúexẽẽruũ? —ñanagũrũgũ. ³⁶ Natũrũ ga Ngechuchu rũ tama nüxũ nacuáxchaũ ga yema duũxũgũarũ dexa. Rũ yemacèx guma ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũxũ ñanagũrũ: —¡Tãxũ i cumuũxũ, rũ yaxõmare! —ñanagũrũ. ³⁷ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ínayagagũ ga Pedru rũ Chaũtiágu rũ Cuáũ ga Chaũtiágueneẽ. Natũrũ tama nanaxwèxe na texé ga togue nawe rũxĩxũ. ³⁸ Rũ yexguma guma ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũpatawa nangugũgu, rũ Ngechuchu nüxũ nadau ga na íyacuxcuxũ rũ poraãcũ aita naxũeãcũma naxauxexũ ga duũxũgũ. ³⁹ Rũ guma ípatagu naxũcu ga Ngechuchu, rũ ñanagũrũ: —¿Tũxcũũ ípicuxcu rũ ngẽmaãcũ pexauxe? Ngẽma bucũ rũ tama iyu. Rũ ípemare —ñanagũrũ. ⁴⁰ Rũ nüxũ nacugũecũraxũãma ga duũxũgũ. Natũrũ nüma ga Ngechuchu rũ ñãxtũwa nanamugũ ga guxũma. Rũ yema bucũnatũcèx naca rũ ngĩẽ, rũ yema namũcũgũ, rũ namaã nixũcu ga ínayexmaxũwa ga yema bucũ. ⁴¹ Rũ ngĩxmẽxgu nayayauxãchi, rũ ñanagũrũ ngĩxũ: —Tarita cumi

—ñanagürü. Rû ngêma ore rû ñaxûchiga nixî:

“¡Inachi, Pa Bucü, ñacharügü cuxû!” ñaxûchiga nixî. ⁴² Rû yexgumatama ga yema bucü ga 12 ga taunecü ngîxû yexmèxcü, rû írûda rû iyaxû. Rû poraãcü nabaixãchiãëgü ga duûxügü. ⁴³ Natürü ga Ngechuchu rû poraãcü nüxna nanachuxu na taxúemaãma nüxû yaxugüexûcèx ga yema ngupetûxû. Rû ñuxûchi nanamu na ngîxû naxüwemügüxûcèx ga yema bucü.

6

Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Rû yéma inaxûãchi ga Ngechuchu, rû guma ñãne ga Nacharétu ga nawa nayaxûnewatama naxû. Rû norü ngúexügü rû nawe narüxî.
² Rû yexguma ngûxchigaarü ngunexüwa nanguxgu rû inanaxügü ga na nangúexêetaexû ga ngutaquëxepataûwa. Rû yema muxûma ga duûxügü ga yéma irüxînüëxû, rû nabaixãchiãëgü. Rû nügüna nacagüe rû ñanagürügü: —¿Ngextá naxcèx nangux i guxûma i ngêma nguxêetae? ¿Rû ngextá nanayaxu i ngêma cuèx? ¿Rû ñuxãcü nanaxü i ngêma mexügü i taxügü i naxûxû? ³ —¿Taux êxna ñãã yîixû i carpinteru i Ngechuchu, i Maríane, ya Chaûtiágu rû Yúche rû Chimáû rû Yudaëneë ixïcü? ¿Rû taux êxna i naëyèxgü rû nuxma tatanügu naxãchiügüxû? —ñanagürügü. Rû yemacèx ga yema duûxügü rû tama naga naxînüëchaû.
⁴ Natürü ga Ngechuchu rû ñanagürü nüxû: — Wüxi i Tupanaärü orearü uruû rû guxûwama

i duïxügü rü nüxü nangechaügü. Natürü norü ãnewatama rü natanüxügütanüwatama rü napatawatama rü tama aixcüma nüxü nangechaügü —ñanagürü. ⁵ Rü yemacèx taxuacüma yéma nanaxü ga muxüma ga mexügü ga Tupanaärü poramaã naxüxü. Rü noxretama ga duïxügü ga idaaweexüxüxĩcatama ningögü rü naxcèx nayataanexëögü. ⁶ Rü nabaixãchiãe ga Ngechuchu, yerü yema duïxügü rü tama nüxü nayaxögü.

Ngechuchu rü norü ngüexügüxü nimugü na nüxü yanaxugüexücèx ga Tupanachiga

(Mt 10.5-15)

Rü Ngechuchu rü guma ngaicamagüne ga ãnexãcügü nixügüchigü, rü nayangüexëetanü ga duïxügü. ⁷ Rü naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngüexügü, rü inanaxügü ga na namuãxü ga taxrechigü. Rü nüxna nanaxã ga pora na inawoxüãxücèx ga ngoxogü. ⁸ Rü nüxna naxãga ga na taxuxüma íyangegüxücèx ga norü namawaxü, rü bai ga choca rü bai ga pãü rü bai ga norü dïëru. Rü nanaxwèxe ga naxnetüxüxĩcatama na íyangegüxü. ⁹ Rü namaã nüxü nixu na nacuaixcuxü ga norü chapatu. Natürü tama nanaxwèxe ga taxre ga naxchiru na íyangegüxü. ¹⁰ Rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma wüxi ya ãnewa wüxi ya ïgu pechocuxgu, ïrü ngëxma pepegü ñuxmata pema ñuxgu ngema ipexĩächix nawa ya yima ãne! ¹¹ —Rü ngëxguma ngexnerüüne ya ãnewa tama meã pexü nayauxgüchaügu rü tama pexü inaxĩnüëchaügu, ïrü ípechoxü i ngema! Rü ngëxguma ipexĩächigu, ïrü ipenapagü i perü

üxaxücutü na ngēmawa nüxü nacuèxgüxüçèx na nataxüchixü tá i norü poxcu i ngëxguma naguxgu i naäne! —ñanagürü. ¹² Rû yexguma inaxiãchi ga norü ngüexügü. Rû duüxügümaã nüxü nixugüe ga na nüxü naxoexüçèx ga nacüma ga chixexü rû Tupanacèx na nadaugüxüçèx. ¹³ Rû ínanawoxü ta ga muxüma ga ngoxogü. Rû chixümaã yachagüãcüma nanameëxëe ga muxüma ga idaaweexü.

Nayu ga Cuáü ga baiüxëeruü
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Rû Ngechuchuchigaxü naxĩnü ga ãëxgacü ga Erode, yerü guxüwama duüxügü poraãcü nachiga nidexagü. Rû yexguma ga Erode rû ñanagürü: —Rû ngēma Ngechuchu nixĩ i Cuáü i baiüxëeruü ixixü rû wena namaxü, rû ngēmacèx nixĩ i nüxü nangëxmaxü i pora na naxüãxüçèx i ngēma taxü i mexü i Tupanaãrü poramaã naxüxü. ¹⁵ Natürü ga togü rû ñanagürügü: —Nuxcümaücü ga orearü uruü ga Ería nixĩ —ñanagürügü. Rû togü rû ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruü i nuxcümaügüxürüü nixĩ —ñanagürügü. ¹⁶ Natürü yexguma yemaxü naxĩnügu ga Erode, rû ñanagürü: —Rû ngēma Ngechuchu nixĩ i Cuáü ga chorü churaragüxü chidayenaxãxëechirëxü, rû ñuxma rû wenaxãrü namaxü —ñanagürü. ¹⁷ Rû yema ñanagürü ga Erode yerü marüchirëx Cuáüxü niyaxu rû poxcupataügu cadenamaã nayachota. Rû yemaãcü nanaxü ngīgagu ga naxmèx ga Erodía ga naëneë ga Piripimèxchirëx ixïcü ga ngixü napucü ga Erode. ¹⁸ Yerü üpaacü ga Cuáü rû Erodemaã ñanagürü: —Tama name

i cuxmèxũ cuyaxĩxěě i cueneēmèx —ñanagürü. ¹⁹ Rũ yemacèx ga Erodía rũ poraãcü Cuáũchi ixai rũ inaxwèxe ga na yamáãxũ, natürü poraãcü ngĩxũ naguxcha. ²⁰ Yerü ngĩte ga Erode rũ Cuáũxũ namuũ, yerü nüxũ nacuèxchirěx na wüxi ga yatü ga mecü rũ üünecü na yĩxũ, rũ yemacèx nixĩ ga naetüwa nachogüxũ. Rũ yexguma Cuáũrũ orexũ naxĩnügu ga Erode, rũ naxoegaãē, natürü meã nüxũ inarüxĩnü. ²¹ Natürü wüxi ga ngunexũ nawa nangu na ngĩxũ natauxchaxũ na yamáãxũcèx ga Cuáũ, ga yexguma Erodearü taunecüarü ngunexüwa nanguxgu rũ wüxi ga peta ga taxũ naxüxgu naxcèx ga norü ñatügumaëgüxũ ga ãëxgacügü, rũ norü churaragüarü ãëxgacügü rũ yema Gariréaanecüãx ga corigü ga taxügü. ²² Rũ yema petawa iyaxücu ga Erodíaxacü, rũ yema petatanüxüpèxewa íyañaãchixũchigüxũ. Rũ poraãcü norü me iyixĩ ga Erode rũ norü petatanüxügü. Rũ yemacèx ga nüma ga ãëxgacü ga Erode rũ ñanagürü ngĩxũ ga yema pacü: —¡Choxna naxcèx naca i tacü i cunaxwèxexũ, rũ tá cuxna chanaxã! —ñanagürü. ²³ Rũ aixcümamaxüchi ngĩmaã inaxuneta, rũ ñanagürü: —Ngëxürüüxũ i tacü i choxna naxcèx cuçaxũ rũ tá cuxna chanaxã, woo ngãxügu i chorü naãne yixĩgu —ñanagürü. ²⁴ Rũ nüxna iyaxügachi, rũ ngĩena iyaca, rũ ngĩgürügü: —¿Tacü i cunaxwèxexũ na naxcèx íchacaxũ? —Ngĩgürügü. Rũ ngĩe ngĩxũ ingãxũ, rũ ngĩgürügü: —¡Naxcèx ínaca i Cuáũ ya baiüxëëruüëru! —ngĩgürügü. ²⁵ Rũ yexgumatama ga yema pacü rũ paxa iyaxücu ga ãëxgacüxütawa rũ ngĩgürügü: —Chanaxwèxe i ñuxmatama paxa wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáũ

ya baiüxëëruüëru —ngĩgürügü. ²⁶ Rũ nüma ga ãëxgacü rü poraãcü inayarümaãchi, natürü yema norü petatanüxüpëxewa marü ngĩmaã na inaxunetaxüçèx, rü tama ngĩxũ nawomüxëëchaũ. ²⁷ Rũ yemacèx ga Erode rü yexgumatama yéma ínapoxcuxũwa nanamu ga wüxi ga churara na naxütawa nangeaxüçèx ga Cuáüëru. ²⁸ Rũ poxcupataũwa naxũ ga yema churara, rü Cuáüxũ nidaeru. Rũ wüxi ga poratugu ãëxgacüxütawa nanange ga yema naëru. Rũ yema pacüna nanaxã. Rũ ngĩma rü ngĩëna iyaxã. ²⁹ Rũ yexguma yemaxũ nacuáchigagügu ga norü ngúexügü ga Cuáü, rü yéma poxcupataũwa nayayauxgü ga naxüne, rü inayatëxgü.

Ngechuchu rü nanachibüexëë ga 5000 ga yatügü (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)

³⁰ Rũ yemawena rü yema norü ngúexügü ga yamugüxũ rü Ngechuchumaã nangutaquëxegü. Rũ namaã nüxũ nixugüe ga guxũma ga yema naxügüxũ rü yema nanguxëëtaegüxũ.

³¹ Rũ Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: — ¡Nuã pexĩ, rü ngĩxã, wüxi i nachica i ngextá taxúema íxãpataxũwa taxĩ, na paxaãchi ngëxma yarüngügüxüçèx! —ñanagürü. Rũ yema ñanagürü yerü namu ga duüxügü ga yéma ingugütanücüüxũ rü woeguxũ ga togü. Rũ yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexügü rü woo na nachibüexüçèx rü nangechicagü. ³² Rũ yemacèx wüxi ga nguëgu nichoũ, rü noxrüwama wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxũwa naxĩ. ³³ Natürü muxũma ga duüxügü nüxũ nadaugü ga yexguma inaxĩächigu, rü nüxũ nacuèxgü ga texégü na yĩxũ. Rũ yemacèx

guxũne ga guma ãnegũcũãx ga duũxũgũ, rũ dauxchitagu nibuxmũ rũ napẽxegu nayayi. ³⁴ Rũ yexguma nguewa ínaxũegu ga Ngechuchu, rũ nüxũ nadau ga yema muxũma ga duũxũgũ. Rũ nüxũ nangechaũtũmũgũ yerũ ñoma carnerugũ ga ngearũ dauruũãxgũxũrũ nixĩgũ. Rũ inanaxũgũ ga na nangúexẽẽãxũ ga muxũma ga norũ ore. ³⁵ Rũ yexguma marũ nayáuanegu, rũ norũ ngúexũgũ rũ naxcèx naxĩ, rũ ñanagũrũgũ: — Marũ nayáuanexũchi rũ ñaã rũ wũxi i nachica i taxúema nagu ãpataxũ nixĩ. ³⁶—Rũ ngẽmacèx name nixĩ i ícuyamugũ i duũxũgũ na namapechinũwa ipeagũxũ i duũxũgũxũtawa rũ ãnẽxãcũgũ ya ngaicamagũnewa naxĩxũcèx na ngema norũ õnacèx yataxegũxũcèx —ñanagũrũgũ. ³⁷ Natũrũ ga Ngechuchu rũ nanangãxũ, rũ ñanagũrũ nüxũ: — ¡Pematama penaxũwemũ! —ñanagũrũ. Rũ nümagũ nanangãxũgũ rũ ñanagũrũgũ: —¿Éxna cunaxwèxe i 200 tachinũ i dẽeru naguxũ i pãũcèx nüxũ tayataxexũ na ngẽmamaã tanachibũexẽẽxũcèx? —ñanagũrũgũ. ³⁸ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ nüxũ: —¿Ñuxre i pãũ pexũ nangẽxma? ¡Rũ ípeyadèux! —ñanagũrũ. Rũ yexguma íyadaugũãgu, rũ ñanagũrũgũ nüxũ: —Toxũ nangẽxma i wũximẽẽxpũx i pãũ rũ taxre i choxni —ñanagũrũgũ. ³⁹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ duũxũgũxũ namu na ñuxrechigũ nügũxũtawa rũtogũxũcèx ga maxètèxewa. ⁴⁰ Rũ ínarũtogũ ga 100 chigũ rũ 50 chigũ ga duũxũgũ. ⁴¹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ nanade ga yema wũximẽẽxpũx ga pãũ rũ yema taxre ga choxni. Rũ daxũgũxũ ga naãnegu nadawenũãcũma Tupanana moxè naxã.

Rü inanabücu ga yema pâũ, rü norü ngúexüğüna nanana na yema duũxüğüxü yanuãxüçèx. Rü yema taxre ga choxni rü ta guxüma ga yema duũxüğüxü nüxü nayanuxêê. ⁴² Rü guxüma nachibüe ñuxmata meãma nüxü yangu. ⁴³ Rü yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pâũ rü choxni ga íyaxüğüxü. ⁴⁴ Rü yema yéma pâügü ngõxgüxü rü 5000 ga yatügü nixĩ.

Dexáétügu nixü ga Ngechuchu
(Mt 14.22-27; Cu 6.16-21)

⁴⁵ Rü yemawena ga Ngechuchu rü duũxüğüxü íyamugüyane rü wüxi ga ngegu nayachoüxêê ga norü ngúexüğü na yoxni naxtaxaarü tocutüwa Bechaídawa naxĩxüçèx. ⁴⁶ Rü yexguma duũxüğüxü íyamugüguwena, rü mèxpünewa naxü ga Ngechuchu na yéma yayumüxèxüçèx. ⁴⁷ Rü yexguma marü nachütagu, rü naxtaxaarü ngãxütüwa nayexmagü ga norü ngúexüğü. Rü Ngechuchu rü nüxĩcatama dauxchitawa nayaxüãchi. ⁴⁸ Rü nüxü nadau na guxchaxüãcüma yaxãgüxü ga norü ngúexüğü, yerü ga buanecü rü nawaama nabuxuchi. Rü yexguma marü yangunechaügu, rü Ngechuchu rü dexáétügu nawe narüxü. Natürü ñoma nüxü naxüpetüchaüxürüü nügü nixĩxêê. ⁴⁹⁻⁵⁰ Rü yexguma norü ngúexüğü nüxü daugügu ga dexáétügu na yaxüxü, rü nagu narüxĩnüê ga wüxi ga naxchiximare na yĩxü. Rü yemacèx aita naxüe, yerü guxüma nüxü nadaugü rü poraãcü nabaixãchiãégü. Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü ñanagürü nüxü: —¡Peporae! Rü chomachirẽxtama chixĩ.

¡Tãxũ i pemuũẽxũ! —ñanagürü. ⁵¹⁻⁵² Rũ nguegu nixüe, rũ inarüxó ga buanecü. Natürü nũmagü ga norü ngúexũgü rũ nabaixãchiãẽgũmare yerü woo nũxũ na nadaugũxũ ga yema mexũ ga Tupanaãrũ poramaã naxũxũ ga Ngechuchu ga yexguma yema pãũ yamuxẽẽgu, natürü tama nũxna nacuè x-ãchie na Tupana Nane na yĩxũ yerü nũxũ naguxcha na yaxõgũãxũ.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga idaaweexũ
(Mt 14.34-36)

⁵³ Rũ yexguma marü yanguũgu ga naxtaawa, rũ Yenecharétuanewa nangugü. Rũ yexma naxãnacügu nanangaxũgü ga naweũ. ⁵⁴ Rũ yexguma nguewa ínachoũgu, rũ yexgumatama ga duũxũgü rũ nũxũ nicuèxãchitanü ga Ngechuchu na yĩxũ. ⁵⁵ Rũ yema naãnewa rũ guxũne ga ñgüwa nabuxmü ga yema duũxũgü. Rũ yexguma nũxũ nacuèxgügu ga ngextá na nayexmaxũ ga Ngechuchu, rũ yema norü caruũgügu naxcèx nanagagü ga idaaweexũ. ⁵⁶ Rũ guxũwama ga ngextá íyanguchigũxũwa ga Ngechuchu, ga ñãnexãcügüwa rũ ñãnegü ga itaxũnewa, rũ ñãnepechinüwa, rũ yexma ítamũpechinügu naxcèx nayamugü ga idaaweexũ. Rũ nũxũ nacèexũgü na tama nũxna nachúxãxũcèx na naxchirupechinügumare yangõgügüxũcèx. Rũ guxũma ga yema nũxũ ingõgüexũ, rũ naxcèx nitaanegü.

*Tacü nixĩ i Tupanapẽxewa duĩxügüxũ chix-
exẽxũ*

(Mt 15.1-20)

¹ Rũ Ngechuchucèx naxĩ ga Parichéugü namaã ga ñuxre ga ngúexẽẽruũgü ga mugüwa nguxẽẽtaegüxũ ga Yerucharéüwa ne ìxũ. ² Rũ yexguma ñuxre ga Ngechucharü ngúexügüxũ nadaugügu ga tama Yudíugücüma na yanguxẽẽgüxũ, rü tama Yudíugü yauxmẽxgüxürüũ na nayauxmẽxgüxũ naxüpa na nachibüexũ, rü chixri nachiga nidexagü. ³ Yerü nümagü ga Parichéugü rü guxüma ga togü ga Yudíugü rü nagu naxĩ ga norü oxigücüma na nayauxmẽxiraxũ na yemaãcü Tupanapẽxewa nügü yamexẽẽgüxũ naxüpa ga na nachibüexũ. ⁴ Rũ ngẽxguma taxepataüwa ne naxĩxgu ga nümagü rü tama nachibüe ega tama ngẽmaãcü nügü nayauxmẽxiragu. Rũ nangẽxma i muxüma i togü i nuxcümaũxũ i nacümagü. Rũ ngẽmacèx nagu naxĩ i ngẽma nacümagü na Tupanacèx nayauxgüãxũ i norü pochiyugü rü basugü rü paneragü rü pechicaxügü. ⁵ Rũ yemacèx ga yema Parichéugü rü ngúexẽẽruũgü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüũ i curü ngúexügü i tama nagu naxĩxũ i ngẽma tórü oxigücüma rü tama toma tayauxmẽxgüxürüũ nayauxmẽxgüxũ naxüpa na nachibüexũ? —ñanagürügü. ⁶ Natürü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Pa Duĩxügü ya Pegü Naxaixcümaraũgüxe, rü aixcüma pechiga nixĩ ga yema ore ga nuxcümaũcü ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía ümatüxũ ga ñaxũ:

“Ñãã duĩxügü rü naãxmaãmare choxũ
nicuèxüũgü, natürü naãẽwa rü tama chaugu

narüxĩnüë. ⁷ Rũ taxuwama name na ngẽmaãcü natüçèxma choxũ yacuèxüügüxũ. Erü guxũma i ngẽma norü nguxẽẽtae rü yatügüarü mugümare nixĩ, rü tama aixcüma chorü mu nixĩ”,

ñaxũ. ⁸ —Rũ pema i ñuxma rü aixcüma nüxũ perüxoe i Tupanaãrũ mugü na nagu pexĩxüçèx i ngẽma duüxügücümamare ixĩxũ — ñanagürü. ⁹ Rũ yexgumarüũ ta ñanagürü nüxũ: —Pema rü penangexrũ i Tupanaãrũ mugü na pecümagügutama pexĩxüçèx. ¹⁰ —Yerü ga Moĩché rü ñanagürü:

“¡Tüxũ nangechaũ ya cunatü rü cue!”

ñanagürü. Rũ ñanagürü ta:

“Texé ya tümanatümaã rü ëxna tümaẽmaã chixexũ ixugüxe, rü ãëxgacü tá tûmamaã nanaxuegu na tayuxüçèx”,

ñanagürü. ¹¹ —Natürü pema rü ñaperügügü:

“Marü name ega wüxi ya yatü nanatüxũ rü naëxũ ñaxgu: ‘Taxucürüwama chorü ngẽmaxũmaã cuxũ charüngüxẽẽ, erü guxũma i chorü ngẽmaxũ rü marü Tupanana chanaxã’,” ñaxgu. ¹² — Rũ ngëxguma texé ngẽma ñagügu, rü pexcèx rü marü namexũ na tama tümanatüxũ rü tümaëxũ tarüngüxẽẽxũ. ¹³ —Rũ ngẽmaãcü ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrũ mugü, na nagu pexĩxüçèx i pecümagütama i togüwa pexüexẽẽxũ. Rũ ngëxgumarüũ ta muxũma i to i pecümagü i ngẽmarüũ ixĩxügu pexĩ —ñanagürü. ¹⁴ Rũ yexgumawena duüxügücèx naca ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxũ: —¡Meã choxũ iperüxĩnüë, rü nüxũ pecuá i ñaã chorü ore! ¹⁵ —Rũ taxuũma i tacü i düxétüwa ne üxũ rü taèxwa ixücuxũ

nixĩ i Tupanapẽxewa tũxũ chixexẽẽxũ. Natürü ngẽma taãẽwa ne ũxũ, rü ngẽma waxi nixĩ i tũxũ chixexẽẽxũ i Tupanapẽxewa. ¹⁶ —Rü ngẽxguma pixãchixẽgu, jrü nüxũ pexĩnũẽ i ngẽma ore! — ñanagürü. ¹⁷ Rü yexguma Ngechuchu duũxũgũna ixũgachigu rü İpatagu naxücuxgu, rü norü ngúexũgü nüxna nacagü nachiga ga yema nguxẽẽtae. ¹⁸ Rü nüma rü ñanagürü nüxũ: —¿Pema rü ta ẽxna tama nüxũ pecuèxéga i ngẽma? ¿Éxna tama i nüxũ pecuáxũ na taxuũma i tacü i düxétüwa ne ũxũ rü taèxwa ixücuxũ yĩxũ i Tupanapẽxewa tũxũ chixexẽẽxũ? ¹⁹ —Erü guxũma i ngẽma düxétüwa ne ũxũ rü taèxwa ixücuxũ, rü tama taãẽwa nangu. Natürü taanüwa naxũmare na yixcama taxünewa İnaxũxũxcèx —ñanagürü. Rü yemaãcü nüxũ nixu na guxũma i õna rü namexũ na nangõxũ. ²⁰ Rü ñanagürü ta: —Rü ngẽma duũxũãẽwa ne ũxũ, rü ngẽma waxi nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxũ. ²¹⁻²² —Erü norü aixepewa i naãẽwa nixĩ i ne naxũxũ i muxũma i chixexũgü. Rü ngẽma nixĩ i chixexũgu na naxĩnũxũ, rü naxũneãrü ngúchaũwe na naxũxũ, rü na nangĩxũ, rü na namaétaxũ, rü naĩ i ngemaã na inapexũ, rü togüarü ngẽmaxũ na nüxũ nanguchaũxũ, rü chixexũ na naxũxũ, rü na yadoratèxáxũ, rü chixexũ i nacümagügu na naxãũxũ, rü na yaxãũxãchiwèxexũ, rü na naxoregütèxáxũ, rü nügü na yacuèxũũxũ, rü tama meã naãèxũ na nacuáxũ. ²³ —Rü guxũma i ngẽma chixexũgü rü duũxũãrü aixepewa nixĩ i ne naxĩxũ, rü ngẽma nixĩ i Tupanapẽxewa nachixexẽẽxũ — ñanagürü.

Wüxi ga ngecü ga to ga nachiuũãnecũãx ga

Ngechuchuaxũ yaxõcüchiga
(Mt 15.21-28)

²⁴ Rũ yemawena rũ ããne ga Tiru nawa yexmaxũ ga naãnewa naxũ ga Ngechuchu. Rũ yéma wũxi ga ãpatawa nangu, natürũ tama nanaxwẽxe na texé nüxũ cuáxũ ga yéma na nanguxũ. Natürũ taxuacũma nügũ inicux. ²⁵ Rũ paxama nüxũ icuáchiga ga wũxi ga nge ga ngĩxácũwa ngoxo yexmèxcũ. Rũ yéma ixũ, rũ Ngechuchupẽxegu iyacaxãpũxũ. ²⁶ Rũ yema nge rũ to ga nachiuãñecũãx ga Chiropeníchiucũãx iyixĩ. Rũ Ngechuchucèx iyaxũ, rũ nüxũ icèèxũ na ngĩxácũwa ínátèxüchiãxücèx ga yema ngoxo. ²⁷ Natürũ ga Ngechuchu rũ ñanagürũ ngĩxũ: —Name nixĩ i taxacügũxũxĩra tachibüexẽẽ. Erũ tama name i taxacügũna tanayaxu i norũ õna na airugũna naxãxücèx —ñanagürũ. [Rũ yema ñanagürũ yerũ nümagũ ga Yudíugũ rũ nügũ nixugüe na Tupanaxácügũxüchi yixĩgũxũ rũ yema togũ rũ ñoma airugürũ na yixĩgũxũ.] ²⁸ Natürũ ngĩma ga yema nge rũ inangãxũ, rũ ngĩgürügũ: —Aixcũma nixĩ i curũ ore, Pa Corix, natürũ woo airugũ rũ ta nanangõx i ngẽma õnatüchi i mechatüũgu nayixẽẽxũ i ngẽma ãpataarũ yoraxacügũ —ngĩgürügũ. ²⁹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagürũ ngĩxũ: —Aixcũma name nixĩ i ngẽma nüxũ quixuxũ. Rũ marũ name i cutaegu, erũ ngẽma ngoxo rũ marũ ínaxũxũ ngĩwa i cuxacũ —ñanagürũ. ³⁰ Rũ yexguma ngĩpatawa nanguxgu ga yema ngecü, rũ yema ngĩrũ ngürücarewa ngĩxũ iyanguéũ ga ngĩrũ bucũ. Natürũ marũ ngĩxna ínaxũxũ ga yema ngoxo.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wũxi ga yatü ga

ngauchixēcü rü moxūcū

³¹ Rū Tiruanewa nataegu ga Ngechuchu. Rū Chidāũārū ĩānewa naxūpetū, rü ñuxūchi Decaporíchiuaneārū ĩānegüwa rü ta naxūpetū rü ñuxmata Gariréaaneārū naxtaawa nangu. ³² Rū yéma naxūtawa nanagagü ga wūxi ga yatū ga ngauchixēcü rü moxūcū, rü nüxna naxcèx nacagü ga nüxū na yangögüxücèx. ³³ Rū yexguma ga Ngechuchu rü noxrüwama duũxügüna nanaga. Rū naxmachixēgu nixuxmēx, rü naxbüxágümaã nügü yawaixmēxēēcūma norü conügu ningögü. ³⁴ Rū yemawena rü daxū nadawenüácüma yaxna narüngü, rü guma yatūxū ñanagürü: —Epéta — ñanagürü. Rū ngēma rü: “¡Ingoxna!” ñaxūchiga nixī. ³⁵ Rū yexgumatama ningoxnamachixē ga guma ngauchixēcü, rü norü conü rü marü narüme rü meã nidexa. ³⁶ Rū Ngechuchu rü duũxügüxū namu na taxúemaãma nüxū yaxugüexücèx. Natürü yexguma yexeraãcū duũxügüna nachúxāgu ga na taxúemaãma nüxū yaxugüexücèx ga nachiga rü yexeraãcū nüxū nixugüeama. ³⁷ Rū poraãcū nabaixāchiãēgü ga duũxügü, rü ñanagürügü: — Meãma nanaxü i guxūma rü woo ngauchixēgüxū rü nayangoxnamachixēgüxēē, rü ngeèxgüxū rü nayadexagüxēē —ñanagürügü.

8*Ngechuchu nanachibüexēē ga 4000 ga duũxügü (Mt 15.32-39)*

¹ Rū wūxi ga ngunexügu wenaxārū naxcèx naxītaquēxe ga muxūma ga duũxügü, rü nüxū nataxuma ga norü õnagü. Rū Ngechuchu

rü norü ngúexügücèx naca, rü ñanagürü nüxü: ² —Choxü nangechaütümüügü i ñaã duüxügü, erü marü tomaëxpüx i ngunexü nuã chauxütawa nangëxmagü, rü nataxuma i nawemü i nangoxgüxü. ³ —Rü ngëxguma chi ngëmaãcümare íchayamugügu, rü chi ngürüãchi namagu tá nayaturae, erü nümaxügü rü yaxüwama ne naxí —ñanagürü. ⁴ Rü norü ngúexügü rü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —¿Natürü ñuxãcü tá tanachibüexëë i núma i ngextá taxúema íxãpataxüwa? —ñanagürügü. ⁵ Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pãü pexü nangëxma i pemax? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Toxü nangëxma i 7 i pãü —ñanagürügü. ⁶ Rü ñuxüchi ga Ngechuchu rü duüxügüxü namu na ñaxtüanewa natogüxüçèx. Rü nanade ga yema 7 ga pãü, rü Tupanana moxë naxã. Rü ñuxüchi inanabücu, rü norü ngúexügüna nanana. Rü nümagü rü duüxügüxü nayanu. ⁷ Rü nüxü nayexma ta ga ñuxre ga choxnixãcügü. Rü Ngechuchu rü Tupanana moxë naxã, rü ñuxüchi norü ngúexügüxü namu na iyanuãxüçèx. ⁸ Rü guxüma ga yema duüxügü rü meãma nachibüe ñuxmata meã nüxü yangu. Rü yexguma rü ta 7 ga pexchi nanapagü namaã ga yema íyaxügüxü. ⁹ Rü yema duüxügü ga yéma chibüexü rü maneca 4000 nixí. Rü yemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü ínimügü. ¹⁰ Rü ñuxüchi wüxi ga nguegu nixüe namaã ga norü ngúexügü, rü Damanútaanewa naxü.

Parichéugü naxcèx ínacagü ga wüxi ga cuèxruü ga

Tupanaãrũ poramaã ùxũ
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Rũ Ngechuchuxõtawa nangugũ ga Parichéugũ, rũ inanaxügũe ga na namaã yaporagatanücüxũ. Rũ nüxna nacagũe na nüxũ nüxũ nadauxẽxücèx ga wüxi ga cuèxruũ ga Tupanaãrũ poramaã naxüxũ, na yemaãcü nüxũ naxügüxücèx, rũ nüxũ nacuèxgüxücèx ngoxi aixcüma Tupana Nane yĩxũ. 12 Rũ Ngechuchu rũ poraãcü yaxna narüngũ, rũ ñanagürũ: —¿Tüxcüũ i ñaã duũxügũ naxcèx ínacagũ i wüxi i cuèxruũ i Tupanaãrũ poramaã ùxũ? Rũ aixcüma pemaã nüxũ chixu rũ bai i wüxi i cuèxruũ tá nüxũ chawẽx —ñanagürũ. 13 Rũ yema ñaxguwena, rũ nüxna yéma nixũ ga yema duũxügũ. Rũ wenaxãrũ nguegu nixüe rũ naxtaxaarũ tocutüwa naxũ.

Parichéuarũ pãũãrũ puxẽẽruũchiga
(Mt 16.5-12)

14 Natürũ ga norũ ngúexügũ rũ nüxũ inayarüngümaẽ ga norũ õna na íyangegüxũ, rũ wüxícatama ga pãũ nüxũ nayexma ga nguewa. 15 Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ nayaxucüxêgũ, rũ ñanagürũ nüxũ: —¿Dücèx, pexuãẽ naxcèx i Parichéugüarũ rũ Erodearũ pãũãrũ puxẽẽruũ! —ñanagürũ. 16 Rũ yema norũ ngúexügũ rũ inanaxügũe na nügümaã ñagüxũ: —Ngẽma ñanagürũ tüxũ erũ tama tawemũ ta ítingegũ —ñanagürügũ. 17 Natürũ ga Ngechuchu rũ nüxũ nacuèxama na yema ñagüxũ, rũ yemacèx ñanagürũ nüxũ: —¿Tüxcüũ “Tangearũ õnaãx”, ñaperügügũ? ¿Éxna ñuxma rũ ta tama nüxũ pecuèxgüéga rũ tama nüxũ picuèxãchitanũ i

ngẽmachiga? ¿Éxna pexcèx naxẽ i ngẽma? ¹⁸ Pema rü pexãxëtügüchirẽx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxü pedauxü? Rü pexãxmachixëgüchirẽx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxü pexĩnüëxü? ¿Rü ëxna tama nüxna pecuèxãchie ga yexguma chayamuxëëgu ga yema pãü rü choxni? ¹⁹ —Rü yexguma yema 5000 ga duïxügüxü chayanuxgu ga yema wüximëëxpüx ga pãü, ¿rü ñuxre ga pexchigü yïixü ga napagücü ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügüxü? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxügü rü ñanagürügü: —Rü 12 ga pexchigü —ñanagürügü. ²⁰ Rü ñuxüchi ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü yexguma yema 4000 ga duïxügüxü chayanuxgu ga yema 7 ga pãü, ¿rü ñuxre ga pexchigü yïixü ga napagücü ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügüxü? —ñanagürü. Rü nanangãxügü rü ñanagürügü: —7 ga pexchigü —ñanagürügü. ²¹ Rü yexguma rü ñanagürü nüxü: —¿Rü ñuxma rü ta taütama nüxü pecuëxgüégaxü na Parichéugücüma rü Erodecüma i chixexüchiga yïixü i ngẽma pãüärü puxëëruügu pemaã chixuxü? —ñanagürü.

Ngechuchu rü nanamexëë ga wüxi ga ngexetücü ga Bechaídawa

²² Rü yemawena rü Bechaídaarü ñãnewa nangügü. Rü yéma Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga ngexetücü. Rü nüxü nacèxügü na nüxü yangögüxücèx. ²³ Rü Ngechuchu rü guma ngexetücümëxëgu nayayauxãchi, rü ñãneärü yéamaxüra nanaga. Rü yéma naxbüxágümaã nayawaixetüxëë, rü ñuxüchi naxëtügu ningögü, rü nüxna naca ngoxi marü tacüxü nadau. ²⁴ Rü yexguma ga guma ngexetücü rü inanaxügü ga na yadauchixü.

Rü ñanagürü: —Nüxũ chadau i duũxũgũ i ñoma naĩgũ i ixĩxũnerũ ixĩgũxũ —ñanagürü. ²⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wenaxârü naxêtügu ningõgũ. Rü nüma ga guma yatü rü meãma in-adawenü. Rü yemaãcü naxcèx nitaane rü meãma naxcèx nangox ga guxũma. ²⁶ Rü yemawena ga Ngechuchu rü napatawa nanamu. Rü namaã nüxũ nixu na tama ãñecèx nataeguxũ.

*Pedru nüxũ nixu rü Ngechuchu nixĩ ya yima
Tupana nüxũ unetacü ya Cristu*

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Rü yemawena rü Checharéa ga Piripuanewa yexmane ga ãñexãcũgũwa naxũ ga Ngechuchu norü ngúexũgũmaã. Rü namawa rü Ngechuchu rü norü ngúexũgũna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñüxũ ñagũxũ i duũxũgũ i chauchiga na texé chiĩxũ i chomax? —ñanagürü. ²⁸ Rü norü ngúexũ nanangãxũgũ rü ñanagürügũ: —Nangẽxma i duũxũgũ rü:

“Cuáũ ya baiũxẽẽruũ quixĩ”, ñagũxũ, rü togü i:

“Ería quixĩ”, ñagũxũ, rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcũmaũcü ga Tupanaãrũ orearũ uruũ quixĩ”, ñagũxũ —ñanagürügũ. ²⁹ Rü yexguma Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñüxũ ñapegũgũxũ choxũ na texé chiĩxũ? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxũ rü ñanagürü: —Cuma nixĩ i Cristu i Tupana cuxũ unetacü quiĩxũ —ñanagürü. ³⁰ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgũxũ namu na taxúemaãma nüxũ yax-güexũcèx ga yema ore ga nachiga.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuchiga

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Rū yemawena rū Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúexügümaã nüxü na yaxuxü ga tacü tá nüxü na üpetüxü. Rū ñanagürü nüxü: — Choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rū poraäcü ngúxü tá chinge. Rū choxü tá naxoxgü i Yudíugüarü äëxgacügüerugü, rū paigüarü äëxgacügü, rū ngëma ngúexëëruügü i Moíchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü. Rū tá choxü nimëxgü, natürü tomaëxpüx i ngunexügu rū wena táxarü chamaxü —ñanagürü. ³² Rū yema ore rū meãma namaã nanangoxëë. Natürü yexguma ga Pedru rū nüxíca noxrüwama Ngechuchuxü naga, rū inanaxügü ga na naxucuxëãxü na tama yemaäcü yadeaxüçèx. ³³ Natürü ga Ngechuchu rū nadauegu, rū norü ngúexügüxü nadawenü. Rū Pedruxü nanga, rū ñanagürü: — ¡Choxna ixügachi, Pa Chatanáx! Cuma rū tama Tupana nagu rüxínüxügu curüxínü, erü yatügü nagu rüxínüxügumare nixí i curüxínüxü — ñanagürü. ³⁴ Rū yexguma ga Ngechuchu rū norü ngúexügücèx rū duüxügücèx naca. Rū ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma texé chowe rüxüxchaügu, jëcü nüxü tarüxo i tümaãrü ngúchaü, rū ñoma wüxi i curucha ngíxü tayaxuxürüü namaã tapora i guxüma i ngúxü i chauxcèx tingexü, rū chowe tarüxü! ³⁵ —Erü yíxema tügü maxëchaxëëchaüxë rū tá tayu. Natürü yíxema chaugagu rū ore i mexügagu yuxe, rū aixcüma tá tamaxü. ³⁶ —¿Rü tacüwa nüxü namexü ya yatü ega ngëxguma nayauxägu i guxüma i ñoma i naãneärü ngëmaxügü, natürü norü maxü iyanatauxëëgu? ³⁷ —Rü ngëxgumarüü ta, ¿rü ñuxre i díëru iyangu

na ngẽmamaã naxcèx nataxexũ i norũ maxũ i wũxi ya yatũ? ³⁸ —Rũ ngẽxguma texé i ñaã duũxũgũ i pecaduãxgũxũ i tama yaxõgũxũpẽxewa chauxcèx taxãnegu rũ naxcèx taxãnegu i chorũ ore, rũ choma i Tupana Nane i duũxũxũ na chiĩxũ rũ tá ta tũmacèx chaxãne i ngẽxguma Chaunatuãrũ poramaã rũ norũ orearũ ngeruũgũ i daxũcũãx i üünegũxũmaã wenaxãrũ núma chaxũxgu.

9

¹ Rũ yexgumarũ ta ga Ngechuchu rũ ñanagürũ nüxũ: —Aixcũma pemaã nüxũ chixu rũ ñuxre i duũxũgũ i nuã ngẽxmagũxũ rũ tãütãma nayu ñũxmatãta nüxũ nadèux na ñuxãcü ãẽxgacũ ya poracũ na yĩxũ ya Tupana —ñanagürũ.

Ngechuchu rũ toraxũãcü nangox (Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Rũ 6 ga ngunexũguwena rũ Ngechuchu rũ wũxi ga mèxpũnewa naxũ. Rũ ínayagũ ga Pedru rũ Chaũtiãgu rũ Cuãũxĩcatama. Rũ yéma yema ngúexũgũpẽxewa toraxũãcü nangox ga Ngechuchu. ³ Rũ niyauracũũ ga naxchiru rũ nacómũxũchi. Rũ nataxuma i yauxchiruxũ i nüxũ cuãxũ na ngẽmaãcü nacómũxẽãxũ. ⁴ Rũ nüxũ nadaugũ ga Ería rũ Moĩché ga yéma Ngechuchumaã idexagũxũ. ⁵ Rũ yexguma ga Pedru rũ ñanagürũ Ngechuchuxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, namexẽchi nixĩ na nuã ingẽxmagũxũ. Rũ tá tanaxũ ya tomaẽxpũx ya düxenũ, rũ wũxi ya cuxcèx, rũ naĩ ya Moĩchécèx, rũ naĩ ya Eríacèx —ñanagürũ. ⁶ Rũ yema na poraãcü nabaixãchiãẽgũxũ ga yema ngúexũgũ, rũ yemacèx

ga Pedru rü tama nüxü nacuèx ga na ñuxü ñaxü.
⁷ Rü yexgumatama wüxi ga caixanexü ínarüxí, rü natanügu nayangèixema. Rü yema caixanexüwa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü: —Daa nixí ya Chaune ya nüxü changechaüxüchicü. ¡Rü nüxü iperüxínüé! —ñaxü. ⁸ Rü yexgumatama nügücüwagu ínadaueguächitanü, rü taxúexüma ga toguexü nadaugü, rü Ngechuchuxüxícatama. ⁹ Rü yexguma ínaxígügu nawa ga guma mèxpüne, rü Ngechuchu nüxna naxāga ga taxúemaāma na nüxü yaxugüexü ga yema yéma nüxü nadaugüxü, ñuxmatáta yuwa ínadaxgu ga nümax. ¹⁰ Rü yemacèx ga yema ngúexügü rü bexma nüxü nacuèxgü ga yema nüxü nadaugüxü. Natürü nügüna nacagü ga tacüchiga na yíixü ga:

“Yuwa ínadaxgu”, ñaxü. ¹¹ Rü ñuxüchi ga yema ngúexügü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü i ngúexèëruügü i ore i mugüwa ngúxèëtaegüxü rü ñanagürügü:

“Ería tá nixí ya nüxíra cuxüpa núma ücü?” ñanagürügü. ¹² Rü Ngechuchu nanangāxü, rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma nixí i Ería na nüxíra núma naxüxü na chauxüpa namexèëāxüçèx i guxüma. ¿Natürü tüxcüü i ore i ümatüxüwa i ñaxü:

“Rü Tupana Nane ya duüxüxü ixícü rü tá ngúxü ninge, rü duüxügü rü tá nüxü naxoe”, ñaxü? ¹³ Natürü i choma rü pemañ nüxü chixu, rü Ería rü marü núma naxü. Natürü ga duüxügü rü nümagü nanaxwèxegüxüācüma poraācü chixri namañ nachopetü, yexgumarüü ga ore ga ümatüxüwa nüxü yaxuxürüü —ñanagürü.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga buxũ ga ngoxo nawa yexmaxũ

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Rũ yexguma yema togũ ga norũ ngúexũgütanüwa nangugũgu, rũ yéma nüxũ nadaugũ ga muxũma ga duũxũgũ ga yema ngúexũgũxũ íchomaẽguãchixũ. Rũ ñuxre ga ngúexẽẽruũgũ ga Moĩchéarũ mugüwa nguxẽẽtaegũxũ, rũ yéma niporagatanücüü namaã ga yema ngúexũgũ. ¹⁵ Rũ yexguma Ngechuchuxũ nadaugũgu ga yema muxũma ga duũxũgũ, rũ poraãcü nabaixãchiãẽgũ. Rũ guxũma naxcèx nibuxmü na nüxũ yanamoxẽgũxũcèx. ¹⁶ Rũ nüma ga Ngechuchu rũ nüxna naca, rũ ñanagürü nüxũ: —¿Tacü nixĩ i pema namaã naxcèx ípiporagatanücüüxũ? —ñanagürü. ¹⁷ Rũ wüxi ga yema duũxũgũ ga yéma yexmagũxũ rũ nanangãxũ, rũ ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruũx, nuã cuxcèx tüxũ chaga ya chaune, erü tümawa nangẽxma i wüxi i ngoxo i tüxũ ngegaxẽẽxũ. ¹⁸ — Rũ ngextá ítangẽxmaxũwa rũ ngẽxma tüxũ yaxüxgu rũ waixümmüãnegu tüxũ naña. Rũ tarüchièx, rũ tixũxchapüta, rũ ngẽxma tiyuãchi. Rũ marü nüxũ chacèèxũ i curü ngúexũgũ na tümawa ínatèxüchiãxũcèx i ngẽma ngoxo, natürü tama nüxũ inaxĩnü —ñanagürü. ¹⁹ Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagürü: —Pa Duũxũgũ i Tama Yaxõgũxũ, ¿ñuxguratóta i pemaã chanuxmaxũ rũ yaxna pemaã chaxĩnüxũ? ¡Nuã penaga ya yima bucü! —ñanagürü. ²⁰ Rũ Ngechuchuxütawa nanagagü ga guma bucü. Natürü yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu ga yema ngoxo, rũ guma bucüxũ naxü ga na yayuãchixẽẽãxũ. Rũ yexma

ñaxtüanegu nayangu. Rü yexma nidixegugü, rü narüchièx. ²¹ Rü Ngechuchu rü guma bucünatüna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxgumama nixĩ ga naxcèx inaxügüxü ga yema? —ñanagürü. Rü guma bucünatü nanangãxü rü ñanagürü: —Nabuxgumamatama. ²² Rü muëxpüxcüna i ngëma ngoxo rü üxüxetügu rü dexágu nanañaüxü na ngëmaäcü yamáãxücèx. Rü ngëmacèx ega cumaã nanguxügu na tacü toxcèx cuxüxü, jrü cuxü tangechaütümüügü, rü toxü rüngüxëë! —ñanagürü. ²³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Rü tüxcüü “ega chomaã nanguüxgu”, ñacurügü? Erü guxüma natauxcha tümacèx ya yíxema yaxõxë —ñanagürü. ²⁴ Rü yexguma ga guma bucünatü rü tagaäcü ñatarügü: —Chayaxõ. ¿Choxü rüngüxëë na yexeraäcü chayaxõxücèx! —ñatarügü. ²⁵ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu na muxüma ga duüxügü marü yexma ngutaquëxexü, rü nananga ga yema ngoxo. Rü ñanagürü nüxü: —Pa ngoxo i Ngegaxëëruü rü Ngauchixëxëëruüx, ¿choma cuxü chamu na nawa ícuxüxüxü ya daa bucü, rü tagutáma wena nagu cuyaxücuxü! —ñanagürü. ²⁶ Rü yexguma ga yema ngoxo rü aita naxü, rü wenaxärü guma bucüxü niyuächixëë. Rü ñuxüchi nawa ínaxüxü, rü ñoma nayuxuchixürüü yéma nanatèx. Rü yemacèx ga muxüma ga duüxügü rü ñanagürügü: —Marü nayuxuchi nixĩ —ñanagürügü. ²⁷ Natürü ga Ngechuchu rü naxmëxgu nayayauxächi, rü ínanadaxëë. Rü nüma ga guma bucü rü inachi. ²⁸ Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ípatagu nayaxücu namaã

ga norü ngúexügü. Rü yéma nüxıca nüxna nacagü, rü ñanagürügü nüxü: —Pa Corix, ¿tüxcüü i toma rü taxuacüma ítanatèxüchi i ngêma ngoxo? — ñanagürügü. ²⁹ Rü Ngechuchu nanangâxü rü ñanagürü: —Tama ngêmaâcümare ítanatèxüchi i ngêmarüü ixıxü i ngoxo. Natürü tanaxwèxe i Tupanana tanaxuaxü i tórü yumüxêwa na nüma ínatèxüchiâxúcèx. Rü ngêmaâcüxicatama nixı i ínaxüxüxü —ñanagürü.

Ngechuchu ru wenaxãrũ nanaxunagũ ga norũ yuchiga

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰⁻³¹ Rü yéma ínaxıâchi rü Gariréaanewa nachopetü. Natürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe ga texé nüxü na cuáxü ga na yéma nayexmaxü, yerü norü ngúexügüxü ínangúexê. Rü ñanagürü nüxü: —Tupana Nane ya duüxüxü ixıcü, rü duüxügü tá nayayauxgü rü tá nayamèxgü. Natürü tomaèxpüx i ngunexügu rü wena tá ínarüda —ñanagürü. ³² Natürü ga nümagü rü tama meã nüxü nacuèxgü ga tacüchiga na yiıxü ga yema ore, rü namuê ga nüxna na nacagüexü.

¿Texé tá tixı ya guxããrũ yexera ixıxê?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Rü Capernáũãrũ íãnewa nangugü. Rü yexguma íxwa nayexmagügu, rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü tacü nixı ga pegümaã naxcèx piporagaetanüxü ga namawa? — ñanagürü. ³⁴ Natürü ga nümagü rü nangeèxgümare, yerü ga namawa rü nachigagu nügümaã niporagaetanü ga texé tíxü ga natanüwa rüyexeramaêxê. ³⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu

rü ínarüto, rü naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexügü, rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma texé naxwèxegu na guxãetüwa na taxüxü, rü name nixĩ i noxri rü guxãârü ñaxtümaëwa tügü taxüxëë na guxãârü ngüxëëruü tixü —ñanagürü. ³⁶ Rü yemawena rü norü ngãxütanügu nayachixëë ga wüxi ga buxü. Rü ñuxüchi nachacüügu yayauxãchiãcüma ñanagürü: ³⁷ —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxü i ñaãrüü, rü choxü nixĩ i tayaxuxü. Rü texé ya choxü yaxúxe, rü tama choxüxĩcatama tayaxu, natürü yima núma choxü mucü ya Chaunatüxü rü ta nixĩ i tayaxuxü —ñanagürü.

*Texé ya tama taxchi aixe rü torü ngüxëëruü tixĩ
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)*

³⁸ Rü yexguma ga Cuáü rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexëëruüx, nüxü tadau ga wüxi ga yatü ga cuégagu ngoxogü íwoxüxü. Natürü toma nüxna tanachuxu ga yema, yerü tama tatanüxü nixĩ ga nümax —ñanagürü. ³⁹ Natürü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Tama name i nüxna na penachuxuxü. Erü texé ya chauégagu naxúxe i wüxi i mexü i Tupanaãrü poramaã üxü, rü taxucürüwama yixcama chixri chauchiga tidexa. ⁴⁰ Erü texé ya tama taxchi aixe, rü tórü ngüxëëruü tixĩ. ⁴¹ Rü texé ya woo wüxitama i pochiyuãcu i dexá pexna ãxë naxcèx na chorü duüxügü pixĩgüxü, rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü tá tüxü nangëxma i tümaãrü ãmare —ñanagürü.

*Naxãücüma nixĩ na pecadugu inguxü
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)*

42 Rū ñanagürü ta: —Texé ya pecadugu nanguxêexê i wüxi i ñaã buxügü i choxü yaxõgüxü, rü tümacèx rü narümemaẽ chi nixĩ i noxtacüma wüxi ya nuta ya tacü tümanaxãwa tayangacuchi, rü ngêmaãcü taxtüchiüwa tüxü tayatáe. 43-44 — Rü ngêxguma chi wüxi ya cuxmêx pecadugu cuxü nguxêêgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemaẽ nixĩ i cuboxmêxãcüma cunayaxu i curü maxü na tama guxüne ya cuxmêx ya mexünemaã nawa quitèxcuchixüçèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene ya taguma ixoxüne. 45-46 —Rü ngêxguma chi wüxi ya cucutü pecadugu cuxü nguxêêgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemaẽ nixĩ i cubocutüãcüma cunayaxu i curü maxü na tama guxüne ya cucutü ya mexünemaã nawa quitèxcuchixüçèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene. 47-48 —Rü ngêxguma chi wüxi ya cuxetü pecadugu cuxü nguxêêgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunacaxüchi. Erü narümemaẽ nixĩ i wüxitama ya cuxetümaã Tupana ãêxgacü íixixüwa quixücu, na tama guxüne ya cuxetü ya mexünemaã nawa quitèxcuchixüçèx ya yima üxü ya taguma ixoxüne ya ngoxogü nagu poxcuene i ngextá õxmigü taguma íyuexüwa. 49 —Rü aixcüma ñoma õnawa yücüra nagüxürüü tá nixĩ na guxâtáma guxchaxüwa chopetüxü. 50 —Name ya yücüra. Natürü ngêxguma chi nangeacagu, ¿rü ñuxãcü tá wenaxârü naxãaca? ¡Rü meã pegüna pedaugü na ñoma yücüra ya taguma iyarüngeacacürüü na namexüçèx i perü maxü! ¡Rü meã pegümaã pemaxê! —ñanagürü.

10

Ngechuchu namaã nangúexēētae na tama namexũ na texé tũmamèxũ ítáxũ
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ Capernáũãrũ ãñewa inaxũãchi. Rũ Yudéaanewa naxüpetũ rũ ñuxmata natũ ga Yudáũãrũ tocutüwa nangu. Rũ yéma rũ wenaxãrũ naxcèx nangutaquëxegũ ga duũxũgũ. Rũ nüma rũ inanaxũgũ ga na nangúexēētaexũ guxũgurũ. ² Rũ ñuxre ga Parichéugũ rũ naxcèx naxĩ ga na nüxũ yaxũgũxũcèx yerũ chixexũgu nananguxēëgũchaũ. Rũ yemacèx nüxna nacagũe, rũ ñanagürũgũ: — ¿Namexũ i cuxcèx na wüxi ya yatũ rũ naxmèxũ ínatáxũ? —ñanagürũgũ. ³ Rũ nüma nanangãxũ, rũ ñanagürũ nüxũ: —¿Rũ tacũ yĩxũ ga Moĩché pexũ muxũ? —ñanagürũ. ⁴ Rũ nümagũ nanangãxũgũ, rũ ñanagürũgũ: —Moĩché nüxũ nixu ga na tama nachuxuxũ na wüxi ya yatũ rũ ínatámaxũ, ega wüxi i popera i tèxgũpane ngĩxna naxãxgu —ñanagürũgũ. ⁵ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ nanangãxũ, rũ ñanagürũ nüxũ: —Rũ yema na taxúegama na pexĩnüëxũgagu nixĩ ga Moĩché ga tama pexna nachúãxũ ga pexmèxũ na ípetáxũ. ⁶ —Natürũ noxriarũ ügũgu, rũ Tupana nanaxũ ga yatũxũ rũ ngexũ. ⁷ —Rũ ngẽmacèx ya yatũ rũ tá nanatũ rũ naẽna nixũgachi na naxmèxmaã inaxãũxũcèx. ⁸ —Rũ ngẽmaãcü i ngẽma taxre rũ ñoma wüxitama i duũxürũũ tá nixĩgũ. Rũ marũ tãũtãma taxre nixĩ, erũ wüxi tátama nixĩ. ⁹ —Rũ ngẽmacèx taxucürũwa texé nügũna tayaxĩgachixēẽ i ngẽma taxre i Tupana nügũna mugũxũ —ñanagürũ.

¹⁰ Rū yexguma marū ĩpatawa nangugūgu, rū norū ngúexūgū rū wenaxārū nūxna nacagūe naxcèx ga yema. ¹¹ Rū Ngechuchu rū ñanagūrū nūxū: —Rū yíxema tūmamèxū ítáxe rū naĩ i ngemaã āmaxē rū pecadu taxū ngĩmaã i ngēma noxriūcū i tūmamèx. ¹² —Rū ngēxgumarūū ta, ega wūxi i nge ítèxtegu rū naĩ ya yatūmaã naxātegu, rū ngĩma rū ta pecadu ixū —ñanagūrū.

*Ngechuchu rū buxūgūxū nameãxē
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)*

¹³ Rū yéma Ngechuchuxūtawa tūxū nagagū ta ga ñuxre ga buxegū na tūxū yangōgūgūxūcèx. Natūrū ga yema norū ngúexūgū rū inanaxūgūe ga tūxū na yangagūxū ga guxema tūmaxācūxegūxū Ngechuchuxūtawa gagūxe. ¹⁴ Rū yexguma yemaxū nadèuxgu ga Ngechuchu, rū naāēwa nangux, rū ñanagūrū nūxū: —Chanaxwèxe i chauxūtawa naxĩ i buxūgū. ¡Rū tāxū i nūxna penachuxuxū! Erū Tupana āēxgacū íxĩxūwa rū tūmacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxūgūrūū taxuūma i chixexūxū icuáxe. ¹⁵ —Rū aixcūma pemaã nūxū chixu rū texé ya tama wūxi i buxūrūū Tupanaxū yaxúxe na tūmaārū āēxgacū yīxūcèx, rū tagutáma nagu taxūcu i ngēma naāne i Tupana āēxgacū íxĩxūwa —ñanagūrū. ¹⁶ Rū nūma rū tūxū naganagūtanū ga guxema buāxta, rū tūmaērugūgu naxūmèxācūma ñanagūrū tūxū: —¡Tupana pexū rüngūxēēx! —ñanagūrū.

*Wūxi ga yatū ga dīeruāxūchixū Ngechuchumaã
nidexa
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)*

17 Rū yexguma marū inaxũãchichaũgu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx niña ga wüxi ga yatü. Rū napêxegu nayacaxãpüxü, rü nüxna naca rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexêëruũ ya mecüx, ¿tacü tá chaxüxü na chanayaxuxüçèx i maxü i taguma gúxü? —ñanagürü. 18 Rū Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü, “Mecü” ñacurügü choxü? Erü Tupanaxícatama nixí ya mecü ixícü, rü nataxuma i to. 19 Cuma rü marü nüxü cucuèx i Tupanaârü mugü i ñaxü:

“¡Tãütáma cumáêta, rü tãütáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãütáma cungítèèx, rü tãütáma doraxü quixu i togüchiga, rü tãütáma quidoratèèx, rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue!”

ñaxü —ñanagürü. 20 Rū yexguma ga guma yatü rü ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexêëruũx, rü chorü bucümatama meã chanaxaure i guxüma i ngëma mugü i nüxü quixuxü —ñanagürü. 21 Rū yexguma ga Ngechuchu rü nüxü nangechaũãcüma nüxü nadawenü, rü nanangãxü rü ñanagürü: —Rü wüxixicatama cuxü nataxu. ¡Rü íixü, rü namaã yataxe i guxüma i curü ngëmaxüğü, rü ñuxüchi togü i ngearü ngëmaxüãxgüxüna naxã i ngëma curü natanü! Rū ngëmaãcü tá cuxü nangëxma i cuchica i daxüguxü i naãnewa. Rū ngëmawena rü marü name i chowe curüxü —ñanagürü. 22 Natürü nüma ga guma yatü rü nanaxixãchiãë ga yexguma nüxü naxĩnügu ga yema ore. Rū nangechaũãcüma ínixü, yerü namuxüchi ga norü yemaxüğü. 23 Rū Ngechuchu rü nüxü nidaugüãchi, rü ñanagürü norü ngúexüğüxü: —Naguxchaxüchi tá nixí na Tupana ãëxgacü íyiixüwa na yachocuxü i ngëma díëruãxüchigüxü —ñanagürü. 24 Rū

nabaixãchiãëgü ga norü ngúexüggü namaã ga yema ore. Natürü ga Ngechuchu rü wenaxärü namaã nüxü nixu, rü ñanagürü: —Pa Chauxacügüx, ñuxácü wüxi i guxchaxüchixü nixi na Tupana äëxgacü íyixüwa na yaxücuxü i wüxi i duüxü. ²⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ñoma wüxi i cameyu na taxucürüwama wüxi ya ucumaxëtüwa naxüpetüxüärü yexera narüguxchamaë naxcèx i wüxi i duüxü i dïeruãxüchixü na yaxücuxü i ngextá Tupana äëxgacü íixüwa —ñanagürü. ²⁶ Rü yexguma yemaxü naxĩnüëgu ga norü ngúexüggü, rü yexeraãcü nabaixãchiãëgü. Rü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá ëxna tixi ya nayaxúxe i maxü i taguma gúxü? —ñanagürügü. ²⁷ Rü Ngechuchu rü nüxü nadawenü, rü nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Yatügü rü taxuacüma nügü namaxëë, natürü Tupanaãxü rü natauxcha i ngëma, erü Tupanacèx rü nataxuma i tacü i guxchaxü —ñanagürü. ²⁸ Rü yexguma inanaxügü ga Pedru ga na yadexaxü, rü ñanagürü nüxü: —Toma rü marü yéma tanawogü ga guxüma ga torü yemaxüggü na cuwe tarüxixüçèx —ñanagürü. ²⁹⁻³⁰ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü texé ya chaugagu rü ore i maxëxëëruügagu tümapatana, rü ëxna tümaëneëgüna, rü ëxna tümaëyëxgüna, rü ëxna tümaëna, rü ëxna tümanatüna, rü ëxna tümaxácügüna, rü ëxna tümaänegüna ngëma ixüxë, rü tá tanayaxu i tümaärü natanü. Rü aixcüma ñuxma i ñoma i nañewa rü tá tanayaxu i 100 ëxpüxcüna ya tümapatagü, rü tümaëneëgü, rü tümaëyëxgü, rü tümaëgü, rü tümaxácügü, rü tümaänegü. Natürü ngëxgumarüü tá ta tanayaxu

i ngúxügü i togü tá tüxü ingexëëgüxü. Natürü yixcamaxüra i daxügüxü i nañnewa rü tá tanayaxu i maxü i taguma gúxü. ³¹ —Natürü muxüma i nümaxü i ñuxma ñoma i nañnewa duüxügü wixpëxewa ügüxëëxü, rü daxügüxü i nañnewa rü Tupana tá wixweama nanaxügüxëë. Rü muxüma i nümaxü i ñuxma ñoma i nañnewa duüxügü wixweama ügüxëëxü, rü daxügüxü i nañnewa rü Tupana tá wixpëxewa nanaxügüxëë —ñanagürü.

Ngechuchu rü wenaxärü nanaxunagü ga norü yuxchiga

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Rü Yerucharéüwaama naxí. Rü nüma ga Ngechuchu rü norü ngúexügüpëxegu nixü. Rü nümagü rü nabaixächiaëgü, rü yema togü ga duüxügü ga wixweama ägüxü rü namuë. Rü Ngechuchu rü wenaxärü noxrüwama naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexügü. Rü inanaxügü ga namaã nüxü na yaxuxü ga tacü tá nüxü na ngupetüxü. ³³ Rü ñanagürü nüxü: —Pema nüxü pecuèx na marü ingaicaxü na Yerucharéüwa ingügüxü. Rü ngëma rü duüxügü rü tá chixri chomaã nachopetü. Rü paigüarü äëxgacügü rü ngúexëëruügü i ore i mugüwa ngüxëëtaegüxüna tá choxü naxuaxügü. Rü nümagü rü tá chomaã nanaxuegügü na chayuxü, rü tá ngëma Dumacüäxgüna choxü namugü. ³⁴ Rü ngëmagü tá nixí i chaugu idauxcüräügüxü. Rü tá choxna nacuaixgüe, rü tá choxna nanaçuaixcagü, rü tá choxü nayuxëëgü. Natürü tomaëxpüx i ngunexüguwena táxarü chamaxü —ñanagürü.

*Chaŭtiágu rü Cuáŭ rü wüxi ga ngüxëêcèx ínacagü
(Mt 20.20-28)*

³⁵ Rü Ngechuchucèx naxĩ ga Chaŭtiágu rü Cuáŭ ga Zebedéu nanegü, rü ñanagürügü nüxŭ: — Pa Ngúexëêruŭx, tanaxwèxe i toxcèx cunaxü i ngëma ngüxëê i naxcèx tá cuxna taçaxŭ — ñanagürügü. ³⁶ Rü nüma rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Tacü nixĩ i penaxwèxexŭ na pexcèx chanaxüxŭ? —ñanagürü. ³⁷ Rü ñanagürügü: —Rü ngëxguma âëxgacüxŭ quingucuchigu, rü tanaxwèxe na wüxie i toma rü curü tügüncüwawa tarütöxŭ, rü togue i curü toxwecüwawa — ñanagürügü. ³⁸ Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Pema rü tama nüxŭ pecuèx na tacücèx ípecaxŭ. ¿Rü pexŭ chi natauxchaxŭ i na peyaxaxüxŭ i ngëma axexŭ i üxchiüxŭ i choma tá chixaxüxŭ? ¿Rü namaã chi peporaexŭ i ngëma ngúxŭ i tá chingexŭ? —ñanagürü. ³⁹ Rü nümagü nanangãxŭgü rü ñanagürügü: —Ngëmáãcü, namaã tá taporae —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü nüxŭ: —Aixcüma tá nixĩ i chauxrüŭ peyaxaxüxŭ i ngëma axexŭ i üxchiüxŭ rü chauxrüŭ ngúxŭ na pingegüxŭ. ⁴⁰ —Natürü ngëma chorü tügüncüwawa rü chorü toxwecüwawa na perütögüxŭcèx, rü tama choxmëxwa nangëxma na pexna chanaxãxŭ, erü Chaunatü tá tuxna nanaxã ya yíxema tümacèx íyíxë —ñanagürü. ⁴¹ Rü yexguma yemaxŭ naxĩnüëgu ga yema togü ga 10 ga ngúexŭgü, rü Chaŭtiágumaã rü Cuáŭmaã nanuë. ⁴² Natürü Ngechuchu naxcèx naca rü ñanagürü nüxŭ: —Pema nüxŭ pecuèx i togü i nachüñanegüwa rü nangëxmagü i âëxgacügü i nügü

nacuèxgügu na namexũ na nuãcü namuãxũ i norü duũxũgü. Rü ngẽma ãëxgacügü i taxũgü rü norü duũxũgüarü yora nügü nixĩgüxẽ. ⁴³ — Natürü tãütáma ngẽmaãcü nixĩ i petanüwa. Erü ngẽxguma texé naxwèxegu na guxãârü yexera na tiĩxũ i petanüwa, rü name nixĩ i noxri rü guxãârü ngüxẽeruũ na tiĩxũ. ⁴⁴ —Rü ngẽxguma chi texé i petanüwa naxwèxegu na tümamücügüeru na tiĩxũ, rü name nixĩ i noxri rü guxũma i tümamücügüarü ngüxẽeruũ na tiĩxũ. ⁴⁵ —Rü woo i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rü tama togü choxũ rüngüxẽëxücèx nixĩ i núma chaxũxũ. Natürü núma chaxũ na duũxũgüxũ charüngüxẽëxücèx rü naxcèx ichanaxãxücèx i chorü maxũ, na ngẽmaãcü chanaxütanüxücèx na norü pecadugüna ínangüxũcèx i muxũma i duũxũgü —ñanagürü.

Bartiméú ga ngexetücüxũ narümexẽ ga Ngechuchu

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Rü Yericúarü íãnewa nangugü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ ga norü ngüxũgü rü muxũma ga togü ga duũxũgü. Rü yexguma guma íãneârü guxwa nangugüchaũgu ga nüxna na ínachoxũxũ, rü yéma namacüwawa narüto ga wüxi ga ngexetücü ga Bartiméúgu ãëgacü ga Timéú nane. ⁴⁷ Rü yexguma guma ngexetücü nüxũ ínügü ga Ngechuchu ga Nacharétucũãx na yĩxũ ga guma yéma üpetücü, rü inanaxügü ga poraãcü aita na naxũxũ, rü: —Pa Ngechuchu ya Dabítanüxũx, jcuxũ changechaütümüũ! —ñanagürü. ⁴⁸ Natürü muxũma ga yema duũxũgü rü ínanangaxüchigüama ga na iyanangeáxücèx. Natürü ga nüma rü

yexeraãcü aita naxüama, ñaxümaã: —Pa Dabítanüxüx, ¡cuxü changechaütümüü! — ñaxümaã. ⁴⁹ Rû yexguma ga nüma ga Ngechuchu rû inayachiãchi, rû ñanagürü: —¡Naxcèx peca! —ñanagürü. Rû guma ngexetücücèx nacagü, rû ñanagürügü: —¡Nataãe rû inachi! Rû cuxcèx nixĩ i naçaxü —ñanagürügü. ⁵⁰ Rû guma ngexetücü rû yexacü nanaña ga norü gáuxüchiru. Rû inayuxnagü rû Ngechuchucèx nixü. ⁵¹ Rû Ngechuchu nüxna naca, rû ñanagürü nüxü: —¿Tacü nixĩ i cunaxwèxexü na cuxcèx chanaxüxü? —ñanagürü. Rû nüma ga guma ngexetücü, rû nanangãxü, rû ñanagürü: —Pa Ngúexëëruüx, chanaxwèxe na chidauchixü —ñanagürü. ⁵² Rû yexguma ga Ngechuchu, rû ñanagürü nüxü: —¡Ëcü, íixü! Rû marü cuxcèx nitaane erü cuyaxõ —ñanagürü. Rû yexgumatama ga guma ngexetücü rû nidauchi, rû Ngechuchuwe narüxü ga namawa.

11

Ngechuchu rû Yerucharéügu naxücu
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

¹ Rû marü Yerucharéüãrû ngaicamana nangugü ga Oríbunecüarü Mèxpüneãrû ngaicamana yexmagüne ga ñanexãcügü ga Bechagué rû Betániã. Rû yexguma yéma nangugügu, rû Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexügu. ² Rû ñanagürü nüxü: —¡Gua tórü toxmèxtawa ngëxmane ya ñanexãcüwa pexĩ! Rû ngëxguma nawa pengugügu, rû ngëxma tá nüxü peyangau i wüxi i buru i ngëxma ngaxüxü i taguma texé natagu aunagüxü.

¡Rü peyawëxü rü nuã penaga! ³ —Rü ngëxguma texé pexna caxgu na tacücèx peyawëxüxü i ngëma buru, ¡rü tümamaã nüxü pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nanaxwèxe, rü ñuxma tátama nanataeguxëë”, ñapegügü! ⁴ Rü yéma naxī. Rü yexma namacüwagu nüxü nayangaugü ga yema buru ga wüxi ga ïpataèxütagu ngaxüxü. ⁵ Rü ñuxre ga duüxügü ga yéma yexmagüxü rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Tacü ípexüe? ¿Rü tüxcüü peyawëxü i ngëma buru? —ñanagürügü. ⁶ Rü nümagü ga yema ngúexügü, rü yema ore ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxüãcü nanangãxügü. Rü yemacèx tama nüxna nanachuxgü. ⁷ Rü natagu nanachagümü ga naxchirügü. Rü yemaãcü Ngechuchuxütawa nanagagü. Rü nüma ga Ngechuchu rü natagu naxaunagü. ⁸ Rü muxüma ga duüxügü rü naxchirumaãtama nanachamagü. Rü togü rü naixätügü ga naãnewa nadaüxümaã nayachamagü. ⁹ Rü yema duüxügü ga napëxegu ägüxü rü yema togü ga wixweama ägüxü, rü tagaãcü ñanagürügü: —¡Cuxü ticuèxüxügü! ¡Rü naxüüne ya daa Tupanaegagu núma ücü! ¹⁰ ¡Rü äëxgacü ya Dabírüxü namecümáxüchi ya daa äëxgacü ya núma ngucü! ¡Rü pema rü ta, Pa Daxücüãx, rü nüxü picuèxüxügü ya Tupana! —ñanagürügü. ¹¹ Rü Yerucharéügu naxücu ga Ngechuchu, rü tupauca ga taxü necèx nixü. Rü meãma guxüwama inanadauaxüne. Rü ñuxüchi yema norü 12 ga ngúexügümaã Betániãârü ñã necèx nataegu, yerü marü nayáuane.

Ngechuchu rü orix ga iguera ga ngearü

*oõxũmaã chixexũ naxuegu**(Mt 21.18-19)*

¹² Rũ moxũãcũ yexguma Betániãwa inaxĩãchigu ga Ngechuchu rũ nataiya. ¹³ Rũ yaxũgu nüxũ nadau ga wüxi ga orix ga iguera ga ããtũxũ. Rũ nüma ga Ngechuchu rũ naxcèx nixũ na iyadauãxũcèx rũ ngoxi nayexmèx ga norü o. Natürü yexguma naxũtawa nanguxgu, rũ taxuũma inayangau, rũ naãtũxũxĩcatama, yerü tauta norü owa nangu. ¹⁴ Rũ yexguma rũ ñanagürü igueraxũ: —¡Tagutáma texé wena cuxũ tamúãrũ oõx! —ñanagürü. Rũ norü ngúexũgü rũ nüxũ naxĩnüë ga yema.

*Ngechuchu ínanawoxũ ga yema tupauca ga taxũnewa taxegũxũ ga duũxũgü**(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)*

¹⁵ Rũ yexguma Yerucharéüwa nangugügu, rũ Ngechuchu rũ tupauca ga taxũnegu naxücu. Rũ inanaxügü ga na ínawoxũãxũ ga yema yéma tacümaã taxegũxũ rũ naxcèx taxegũxũ. Rũ nanangüegutanü ga norü mechagü ga yema duũxũgü Tupanaarü ãmarewa mexũ ga dĩërumaã taxegũxũ rũ muxtucumaã taxegũxũ. ¹⁶ Rũ nanachuxu ga texé tacü na yéma ngepetũxũ tupauca ga taxũnemachiawa. ¹⁷ Rũ inanaxügü ga na nangúexẽëtaexũ, rũ ñanagürü: —Tupanaãrũ ore i ümatũxũwa rũ ñanagürü:

“Chopata rũ guxũma i nachiũãnecũãxgüarü yumüxẽpataũgu tá naxãega”,
ñanagürü. Natürü pema rũ ngítèèxgũxũpataũ peyaxĩxẽẽ —ñanagürü. ¹⁸ Natürü yexguma yemaxũ naxĩnüëgu ga paigüarü ãëxgacügü

rü ngúexēēruŭgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxēētaegüxŭ, rü inanaxüğüe ga naxcèx na nadaugüxŭ ga ñuxãcü Ngechuchuxŭ na yamèxgüxŭ. Natürü duŭxŭgüxŭ namuŭē, rü yemacèx taxucürüwama duŭxŭgüpegu nayayauxgü. Yerü nüma ga duŭxŭgü rü namaã nataãxègü ga yema Ngechucharü nguxēētae. ¹⁹ Natürü yexguma marü nayáuanegu, ga Ngechuchu rü norü ngúexŭgümaã nawa ínachoxŭ ga guma ñãne.

*Narüñexē ga yema iguera ga ngearü oõxŭ
(Mt 21.20-22)*

²⁰ Rü moxŭãcü pèxmama rü igueraxütawa nachopetü. Rü yéma nüxŭ nadaugü ga na nañexèxŭ ñuxmata naxchúmèxãwa nangu. ²¹ Rü yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ñeãcü ngupetüxŭ, rü ñanagürü Ngechuchuxŭ: — Pa Ngúexēēruŭx, dücax i iguera ga chixexŭ namaã cuxueguxŭ, rü marü narüñexē —ñanagürü. ²² Rü Ngechuchu nanangãxŭ, rü ñanagürü: — ¡Nüxŭ peyaxögü ya Tupana! ²³ —Rü aixcüma pemaã nüxŭ chixu rü ngèxguma chi wüxie daa mèxpúnexŭ tamuxgu na yaxŭgachixŭcèx rü taxtŭ i taxŭchiüwa nügü na yatáexŭcèx, rü chi pega naxĩnü, ega aixcüma peyaxögüãcüma nüxŭ ngēma ñapegügu. ²⁴ —Rü ngēmacèx pemaã nüxŭ chixu rü guxŭma i tacü i naxcèx ípeçaxŭ i perü yumüxèwa, rü name nixĩ na peyaxögüxŭ na marü penayaxuxŭ, rü aixcüma tá penayaxu. ²⁵ —Rü ngèxguma peyumüxègügu, natürü nangèxmagu i tacücèx texémaã na penuèxŭ, ¡rü tüxŭ nüxŭ pengechaŭ! na Penatü ya daxŭgucü rü ta

pexũ nüxũ nangechaũxücèx i perũ pecadugũ.
²⁶ —Natürũ ngèxguma pema tama tüxũ nüxũ
 pengechaũgũgu, rü Penatũ ya daxũgucũ rü tá
 ta tãütáma pexũ nüxũ nangechaũ —ñanagürũ.

*Ngechuchuna nacagüe na texéarũ oregagu tu-
 pauca ga taxũnewa nanguxẽẽtaexũ
 (Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)*

²⁷ Rũ yemawena rü Yerucharéüçèx nawoegu.
 Rũ yexguma Ngechuchu rü tupauca ga
 taxũnegu yaxũgüchigüyane, rü naxcèx naxĩ
 ga paigüarũ ãèxgacügũ, rü ngüexẽẽruũgũ ga
 Moĩchearũ mugüwa nguxẽẽtaegüxũ, rü Yudíugüarũ
 ãèxgacügüerügũ. ²⁸ Rũ nüxna nacagüe, rü
 ñanagürügũ: —¿Texéarũ mugagu nixĩ i cunaxüxũ
 i ngẽma núma cuxüxũ? ¿Rũ texé cuxũ tamu na
 cunaxüxücèx i ngẽma? —ñanagürügũ. ²⁹⁻³⁰ Rũ
 yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü
 ñanagürũ nüxũ: —Choma rü tá ta pexna chaca,
 rü ngèxguma choxũ pengãxũgu i ngẽma pexna
 naxcèx chaçaxũ, rü choma rü tá ta pemaã nüxũ
 chixu na texé choxũ muxũ na chanaxüxücèx i
 ngẽma. ¿Rũ texé tanamu ga Cuáũ na duũxügüxũ
 ínabaiũxẽẽxücèx? ¿Rũ Tupana yĩixũ ga namucũ
 rü èxna duũxügümare? —ñanagürũ. ³¹ Rũ
 yexguma ga nümagü rü inanaxügüe ga nügümaã
 na yaporagatanüçüxũ, rü ñanagürügũ: —Rũ
 ngèxguma chi:

“Tupana núma nanamu”, ñagügügu, rü nüma rü
 chi ñanagürũ tüxũ:

“¿Tüxcüũ ga tama nüxũ peyaxõgüxũ?” ñanagürũ
 chi tüxũ. ³² ¿Rũ ñuxücürüwa rü:

“Yatügümare núma nanamu”, ñatarügügu tá? Rū yema ñanagürügü yerü duñxügüxñ namuñē. Yerü guxñma ga duñxügü rü nayaxōgü rü aixcūma Tupana nanamu ga Cuáñ na nūxñ yaxuxūcēx ga norü ore. ³³ Rū yemacēx Ngechuchuxñ nangāxügü, rü ñanagürügü: —Tama nūxñ tacuēx ga texé núma na namuxñ ga Cuáñ ga baiñxēñruñ —ñanagürügü. Rū yexguma ga Ngechuchu rü nanangāxñ rü ñanagürü nūxñ: —Choma rü ta tãütáma pemañ nūxñ chixu na texé choxñ muxñ na chanaxñxñ i ngēma choxna naxcēx peçaxñ —ñanagürü.

12

Ore i puracütanñxñ i chixexñgügu ixuxñ
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Rū Ngechuchu rü inanaxügü ga ore ga cuēxruñgügu ixuxñmañ na nangúexēñtaexñ. Rū ñanagürü nūxñ: —Nayexma ga wñxi ga yatü ga norü nañnegu ubanecü ücü. Rū ínanapoxegu, rü nanaxü ga wñxi ga ubaarü yauxtñxñxñchica, rü wñxi ga dauñtaechica na meñ nūxna nadauxūcēx ga guxñma. Rū ññxñchi ññuxre ga puracütanñxñna nūxñ nadauxēñ. Rū namañ nanamexēñ na ngāxñgu namañ ngñxñ yatoyexūcēx ga yema ubatanü. Rū ññxñchi ga yema naññeärü yora rü to ga nachiññnewa naxñ. ²—Rū yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxñ ga yema ubagü, rü guma yatü rü yema puracütanñxñgüxñtawa nanamu ga wñxi ga norü duñxñxñ na naxcēx íyaçaxūcēx ga yema ubagü ga nūxna üxñ. ³—Natürü yema puracütanñxñgü rü nayayauxgü, rü nanaçuaixgü ga guma yatüärü duñxñ. Rū taxuñma ga ubagü

nüxna naxãgü, rü yemaãcü ínayamugü. ⁴—Rü yexguma ga guma yatü rü to ga norü duüxüxü yéma namu. Natürü ga guma rü nayamèxërugü, rü namaã naguxchigagü. ⁵—Rü yexguma rü to ga norü duüxüxü yéma namu. Natürü nayamèxgü. Rü yemawena, rü yéma nanamugü ga muxüma ga togü ga norü duüxügü. Natürü ga yema puracütanüxügü rü nayaçuaixgü ga ñuxre, rü togü rü nanadai. ⁶—Rü yexguma rü nüxü ínayaxü ga nanexüchi ga poraãcü nüxü nangechaücü. Rü düxwa guma nanexü yéma namu, yerü nüma nagu naxĩnügu rü chi nanega naxĩnüë ga yema puracütanüxügü. ⁷—Natürü yexguma guma cori nanexü nadaugügu ga yema puracütanüxügü, rü nügümaã ñanagürügü:

“Ngëmaärü tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã tayamèxgü na tóxrü na yĩxüçèx!” ñanagürügü. ⁸—Rü yemaãcü nayayauxgü, rü nayamèxgü. Rü yema ubanecüpechinüwa nayatèxgü ga naxüne. ⁹—Rü ñuxma rü pexna chaca, ¿pexcèx rü tacü tá naxü ya yima ubanecüarü yora namaã i ngëma puracütanüxügü i chixexügü? Rü dücax, rü ngëma tá naxü, rü tá nanadai i ngëma puracütanüxügü, rü togüna tá nanaxã i ngëma ubanecü. ¹⁰—¿Taguma êxna nawa pengúe i Tupanaärü ore i ümatüxü? Erü ngëmawa rü ñanagürü:

“Rü yima nuta ya mecü ya ñärü üruügü nüxü oechirécü, rü ñuxma rü yimatama nixĩ ya Tupana nüxĩra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxüçèx ya ñpata. ¹¹ Rü tórü Cori ya Tupana nixĩ ga naxücü ga yema, rü ñuxma

rü namexêchi i taxcèx”,
 ñanagürü i ngêma ore. ¹² Rü yexguma ga
 yema paigüarü ãëxgacügü, rü ngúexêëruügü ga
 Moïchêarü mugüwa nguxêëtaegüxü, rü Yudíugüarü
 ãëxgacügüerügü, rü Ngechuchuxü niyauxgüchaü.
 Yerü nüxü nacuèxgü ga nachiga na yíixü ga yema
 ore ga cuèxruügü yaxuxü. Natürü duüxügüxü
 namuê rü yemacèx taxuüma namaã naxüe. Rü
 nüxna yéma Ínixĩmare.

Ãëxgacüaxü dîërumaã naxütanüxüchiga
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Rü yexguma ga yema ãëxgacügü rü
 Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga norü
 duüxügü ga Parichéugü rü Erodetanüxügü
 na nüxna yacagüexücèx, rü ngoxi tacü rü
 chixexü ga dexamaã nüxü nangãxü na yemaãcü
 ãëxgacügüxütawa na íyaxuaxügüãxücèx. ¹⁴ Rü
 nümagü rü naxütawa naxĩ, rü ñanagürügü
 nüxü: —Pa Ngúexêëruüx, nüxü tacuèx rü
 aixcüma nixĩ i ngêma nüxü quixuxü i ore. Rü
 tama duüxügügamare cuxĩnü, erü tama norü
 düxétüxünegu cudawenü, natürü nacüma nixĩ i
 cungugüxü. Rü aixcüma cunangúexêë i duüxügü
 na Tupana naxwèxexüãcüma namaxêxücèx.
 ¡Tomaã nüxü ixu! Rü ngêma dîëru ya ãëxgacü ya
 tacü ya Dumacüãx totanüwa ngixü yauxchaücü
 ¿rü namexü yíixü na nüxna ngixü taxãxü, rü êxna
 tama? —ñanagürügü. ¹⁵ Natürü ga Ngechuchu
 rü nüxü nacuèxama ga na chixexügu namaã
 naxĩnüêxü ga yema duüxügü woo meã namaã
 na yanadexagüxü. Rü yemacèx ñanagürü nüxü:
 —¿Tüxcüü chixexügu choxü penguxêëchaüxü?

¡Nuã ngĩxũ pinge i wüxitachinü i dñeru na ngĩxũ chadauxücèx! —ñanagürü. ¹⁶ Rü yéma naxütawa ngĩxũ nangelü ga wüxitachinü ga dñeru. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Texéhicünèxã rü texéega nixĩ i ngĩgu üxũ? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: — Dumacũãx ya ãëxgacü ya tacüchicünèxã nixĩ —ñanagürügü. ¹⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Ãëxgacüna ngĩxũ pexã i ngëma ãëxgacüarü ixïcü, rü Tupanana ngĩxũ pexã i ngëma Tupanaärü ixïcü! —ñanagürü. Rü yexguma yema orexũ naxĩnüëgu, rü namaã nabaixãchiãëgü.

Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxë i duixügü

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Rü yemawena rü Ngechuchuxütawa ínayadaugü ga ñuxre ga Chaduchéugü. Rü nümagü nixĩ i nüxũ yaxugüexũ na tagutáma wena namaxëxũ i yuexũ. Rü yemacèx Ngechuchuna nayacagüe, rü ñanagürügü: ¹⁹ —Pa Ngúexëëruũx, Moïchéarü mugüwa rü ñanagürü:

“Rü ngëxguma wüxi ya yatü naxmèx ngexacüyane nayuxgu, rü name nixĩ i naëneëtama ngĩmaã naxãmèx i ngëma yutecü i naxümeç, na ngëmaãcü naxãxãcücücèx ya naëneë ga marü yucü”,

ñanagürü ga yema ore. ²⁰ —Dücèx, nayexma ga 7 ga nügüeneëgü. Rü naxãmèx ga guma yacü, natürü tauta naxãxãcüyane nayu. ²¹⁻²² —Rü yexguma ga naĩ ga naëneë nüxĩ ngĩmaã naxãmèx ga yema ngecü, natürü guma rü ta nayu rü nangexacü. Rü yexguma ga guma norü tomaëxpüx ga naëneë

nüxĩ ngĩmaã naxãmèx, natür ü yexgumarüütama nüxũ nangupetü. Rũ yemaãcü, gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽ rü ngĩmaã naxãmèx ga yema nge. Rũ gucüma nayue tauta naxãxãcüyane. Rũ düxwa ngĩma rü ta iyu ga yema nge. ²³ —Rũ dücax, ngẽxguma yuexũ wena maxẽgu, ¿rũ ngexcürüücü naxmèx tá iyixĩ i ngẽma nge? Yerü gucüma ga guma 7 ga nügüeneẽgü ngĩmaã naxãmèx —ñanagürügü. ²⁴ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pema rü ípetüe erü tama nüxũ pecuèx i Tupanaärü ore i ümatüxũ, rü tama nüxũ pecuèx i ñuxãcü na naporaxũ ya Tupana. ²⁵ —Rũ ngẽxguma yuexũ wena maxẽgu, rü taxúetáma tixãmèxgü rü êxna tixãtegü. Erü daxũcüãx i Tupanaärü orearü ngeruũgürüü tá tixĩgü i ngẽxguma. ²⁶ —Pema choxna peca i yuexũärü dagüchiga. ¿Natürü tama êxna nawa pengúe i Tupanaärü ore ga Moïché ümatüxũ ga naixãcü ga íyiauxratanünechigaxũ íyaxuxũwa? Erü yema orewa rü Moïchéxũ ñanagürü ga Tupana: “Choma nixĩ i Abráũärü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”, ñanagürü. ²⁷ —Rũ ngẽma orewa nüxũ tacuèx rü Tupana rü maxẽxũärü Tupana nixĩ rü tama yuexũärü Tupana nixĩ, erü Tupanaarü ñüwa rü taxúema tayu. Rũ ngẽmaãcü i pema rü poraãcü ípetüe —ñanagürü.

Ngẽma Tupanaärü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ

(Mt 22.34-40)

²⁸ Rũ wüxi ga ngúexẽẽruũ ga Moïchéarü mugüwa nguxẽẽtaexũ, rü nüxũ naxĩnü ga

yema togü ga namücügü ga Ngechuchumaã na íaporagatanücüxü. Rû nûma rû nüxü nicuêxâchi ga meãma na nangãxüãxü. Rû yemacêx Ngechuchucêx nixü, rû nüxna naca, rû ñanagürü nüxü: —Pa Ngúexêêruüx, ¿ngêxürüxü i Tupanaärü mu nixî i guxü i norü mugüarü yexera ixîxü? —ñanagürü. ²⁹ Rû Ngechuchu nanangãxü, rû ñanagürü: —Ngêma Tupanaärü mu i guxü i norü mugüarü yexera ixîxü, rû ñaã nixî, ñanagürü: “¡Iperüxînüê, Pa Iraéanecüãxgü! Rû nûma ya Cori ya tórü Tupana, rû yixicatama nixî ya tórü Cori. ³⁰ ¡Rû nüxü nangechaü ya Cori ya curü Tupana guxüne ya curü maxünemaã, rû guxü i cuãêmaã, rû guxü i nagu curüxînüxümaã, rû guxü i curü poramaã!”

ñanagürü. ³¹ —Rû ngêma norü taxre i Tupanaärü mu, rû ñanagürü:

“¡Rû nüxü nangechaü i cumücü na cugü cungechaüxürüü!”

ñanagürü. Rû nataxuma i to i Tupanaärü mu i ngêmagüarü yexera ixîxü —ñanagürü. ³² Rû yexguma ga yema ngúexêêruü ga mugüwa nguxêêtaexü, rû ñanagürü Ngechuchuxü: —Marü name, Pa Ngúexêêruüx, erü aixcüma nixî i ngêma nüxü quixuxü na wüxixicatama na yîixü ya Tupana, rû nataxuma ya naî. ³³ —Rû ngêma Tupanaxü na ingechaüxü guxüne ya tórü maxünemaã, rû guxü i nagu rüxînüxümaã, rû guxü i tórü poramaã, rû nüxü na ingechaüxü i tamücü i yigü na ingechaüxürüü, rû ngêma rû guxüma i carnerugü i Tupanacêx idèixü rû íguxüarü yexera narümemaë —ñanagürü. ³⁴ Rû

yexguma Ngechuchu nüxũ dèuxgu ga mexũgu na naxĩnüãcüma na nangãxũãxũ ga yema ngúexẽẽruũ ga mugüwa nguxẽẽtaexũ, rü ñanagürü nüxũ: — Marü tama taxũ cuxũ nataxu na cunayaxuxũ ya Tupana na curü ãëxgacü yĩxũcèx —ñanagürü. Rü yemawena rü marü taxuũma nügü naporaxẽẽ na nüxna yacachigüxũcèx.

¿Texé nane nixĩ ya Cristu?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Rü yexguma tupauca ga taxũnewa ínangúexẽẽtaeyane ga Ngechuchu, rü duũxũgüna naca, rü ñanagürü: —¿Tüxcüũ nixĩ i ngẽma ngúexẽẽruũgü i mugüwa nguxẽẽtaegüxũ i ñagüxũ:

“Yima Cristu ya Tupana nüxũ unetacü rü nuxcümaũcü ga ãëxgacü ga Dabítaa nixĩ”, ñagüxũ?

³⁶ —¿Rü ñuxãcü i ngẽmaãcü yadexagüxũ? Yerü nümatama ga Dabí, rü yexguma Tupanaãẽ i Üünexũ naãẽwa ideaxgu rü ñanagürü:

“Cori ya Tupana rü chorü Corixũ ñanagürü: ‘¡Nuã chorü tügüncüwawa rüto ñuxmatáta nüxũ charüporamaẽ i curü uwanügu na cuga naxĩnüëxũcèx!’ ”

ñanagürü ga yema orewa. ³⁷—¿Natürü ñuxüürüwa i Dabítaa yĩxũ ya Cristu, ega nümatama ga Dabí, rü norü Corimaã naxuãgu? —ñanagürü. Rü yema muxũma ga duũxũgü ga yéma yexmagüxũ, rü taãẽcüma Ngechuchuaxũ inarüxĩnüë.

Ngechuchu rü nüxũ nixu na tama yameãrü maxũãxgüxũ ga yema ngúexẽẽruũgü ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽẽtaegüxũ

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54, 20.45-47)

³⁸ Ngechuchu rü norü nguxêêtaewa rü ñanagürü: —¡Pexuãëgü naxcèx i ngêma ngúexêêruüğü i Moïchéarü mugüwa nguxêêtaegüxü! Erü nümagü rü norü me nixî i mexü i naxchirumaã na naxîãneãxü. Rü nanaxwèxegü na ítamüwa duüxüğü meã nüxü na rümoxëgüxü. ³⁹ — Rü ngutaquëxepataüğüwa rü norü me nixî i ãëxgacügümèxwëxewa na natogüxü. Rü õnagü i taxüwa rü ngêma õnaãrü yoraxütawa ügüxü i nachicacèx nadaugü. ⁴⁰ — Natürü tüxna nanapuxü ya tümapatagü ya yíxema yutegüxe. Rü ñuxüchi nanamëxêê i norü yumüxëgü na ngêmagu nügü yacuxgüxücèx rü duüxüğü nagu rüxîñüëxücèx na aixcüma mexüğü na yixîgüxü. Natürü nümagü tá nixî i yexeraãcü napoxcuxü —ñanagürü.

Yutecü ga ngearü dîëruãxcü ga Tupanacèx dîëru ngîxü ixãcü

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Wüxicana ga Ngechuchu rü tupauca ga taxüneãrü dîëruchiüãrü toxmèxtawa narüto. Rü yéma inadawenü ga ñuxãcü duüxüğü yexma ngîxü yanaxücuchigüxü ga norü dîërugü. Rü muxüma ga duüxüğü ga idîëruãxgüxüchixü rü yexma ngîxü nayarüxücuchigü ga muxüchicü ga norü dîëru. ⁴² Rü ngürü yéma ingu ga wüxi ga yutecü ga ngearü dîëruãxcü. Rü ngîma rü wüxi ga yema dîëruchiügu ngîxü iyarüxücuchi ga taxretachinü ga dîëruxacü ga ítanücü. ⁴³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügücèx naca, rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü ñaã ngecü i yutecü i ngearü dîëruãxcü, rü guxü i ngêma togü i dîëruchiügu dîëru ngîxü ixücuchigüxüãrü yexera ngîxü ixã. ⁴⁴ Erü

guxũma i togũ rũ ngĩxũ inaxãgũ i ngẽma nũxũ iyaxũgũcũ. Natũrũ ngĩma ngĩxũ natauxyane ngĩxũ ixã i guxcũma i ngĩxũ ngẽxmèxcũ i ngĩrũ õnatanũ —ñanagũrũ.

13

Ngechuchu nanaxunagũ na tupauca ga taxũnegu tá na napogũexũ

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Rũ yexguma tupauca ga taxũnewa ínaxũxũgu ga Ngechuchu, rũ wũxi ga norũ ngũexũgũ rũ ñanagũrũ nũxũ: —Pa Ngũexẽeruũx ¡dũcax ñuxãcũ nimexẽchi ya daa tupauca ya itaxũne rũ naxtapũxarũ nutagũ! —ñanagũrũ. ² Natũrũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagũrũ: —Pema nũxũ pedaugũ ya guxũnema ya yima tupauca ya taxũneãrũ ĩpatagũ. Natũrũ pemaã nũxũ chixu rũ aixcũma guxũnema ya daa ĩpatagũ rũ tá nagu napogũe. Rũ norũ nutagũ rũ taxucũtãma nũgũetũ naxũxũra, rũ bai tá ya wũxi —ñanagũrũ.

Cuèxruũgũ i tá nũxũ idauxũ naxũpa na nagũxũ i naãne

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24, 17.22-24)

³⁻⁴ Rũ yemawena rũ Orĩbunecũarũ Mèxpũne ga tupauca ga taxũneãrũ toxmèxtawa yexmanewa naxĩ. Rũ yẽma narũto ga Ngechuchu. Rũ Pedru rũ Chaũtiãgu rũ Cuãũ rũ Aũdrẽ rũ naxũtawa naxĩ na noxrũwama nũxna nacagũexũcèx. Rũ ñanagũrũgũ: —Tanaxwẽxe i tomaã nũxũ quixu na ñuxgu tá nangupetũxũ i ngẽma nũxũ quixuxũ. ¿Rũ tacũ tá nixĩ i norũ cuèxruũ i nawa nũxũ tacuãxũ ega nawa tá nanguxgu i ngẽma? —ñanagũrũgũ. ⁵ Rũ yexguma

ga Ngechuchu rü nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —
 ¡Pexuãëgü na taxúema pexũ womüxëëxücèx! ⁶ —
 Erü muxũchixũ i duũxũgü tá ínangügü, rü chaugu
 tá nügü nicuxgü, rü ñanagürügü tá:

“Choma nixĩ i Cristu”, ñanagürügü tá. Rü
 muxũchixũ i duũxũgüxũ tá nawomüxëë. ⁷ —
 Rü ngëxguma nüxũ pexĩnüëgu na nügü nadëixũ
 i nachiũãnegü i ngaicamagüxũ rü togü i
 nachiũãnegü i yaxũgugüxũ, ¡rü täütáma ngëmacèx
 pebaixãchiãëgü! Erü woetama ngëmaãcü tá
 nangupetü. Natürü täütáma naãneärü gux
 nixĩ i ngëma. ⁸ —Erü wüxi i nachiũãne rü
 to i nachiũãnemaã tá nügü nadai. Rü wüxi
 ya ãëxgacüarü churaragü rü to i ãëxgacüarü
 churaragümaã tá nügü nadai. Rü muxüma
 i nachicawa rü tá naxĩãxãchiane. Rü tá taiya
 nangux. Natürü guxüma i ngëma rü norü ügümare
 nixĩ i ngëma ngüxũ i tá ínguxũ. ⁹ —¡Rü meã pegüna
 pedaügü! Erü ãëxgacügüpëxewa tá pexũ nagagü,
 rü ngutaquëxepataũgügu tá pexũ nicuaixgü.
 Rü nachiũãnegüarü ãëxgacügüpëxewa tá pexũ
 nagagü naxcèx na chorü duũxũgü na pixĩgüxũ.
 Natürü ngëmaãcü tá pexũ natauxcha na ngëma
 ãëxgacügümaã nüxũ pixuxũ i chauchiga. ¹⁰ —
 Natürü naxüpa na nagüxũ i naãne rü tá nüxũ
 nixugüë i Tupanaärü ore i guxũ i nachiũãnegüwa.
¹¹ —Natürü ngëxguma ãëxgacügüpëxewa pexũ
 nagagügu, ¡rü täütáma pexoegaãëgü naxcèx na
 ñacümaã tá penangãxũxũ! ¡Rü namaã nüxũ pixu
 i ngëma ore i ngëxgumatama Tupana pexna ãxũ
 na nüxũ pixuxücèx! Erü täütáma pema nixĩ na
 pidexagüxũ, natürü Tupanaãë i Üünexũ tá nixĩ

i pewa idexaxŭ. ¹² —Rŭ nŭgŭeneēgŭwa tátama rŭ ãēxgacŭgŭxŭtawa nŭgŭ ínayaxuaxŭgŭ na ngēmaãcŭ tŭxŭ nadèixŭcèx. Rŭ ngēxgumarŭŭ tá ta i papágŭ rŭ mamágŭ rŭ tá naxácŭgŭxŭ ínayaxuaxŭgŭ. Rŭ nŭmagŭ i naxácŭgŭ rŭ tá nanatŭgŭmaã rŭ naēgŭmaã nanuē, rŭ tá tŭxŭ ínayaxuaxŭgŭ na ãēxgacŭgŭ tŭxŭ nadèixŭcèx. ¹³ —Rŭ guxŭ i naãnewa rŭ duŭxŭgŭ tá pexchi naxaie naxcèx na chorŭ duŭxŭgŭ pixŭgŭxŭ. Natŭrŭ yŭxema naētŭwa meã Tupanaãxŭ yaxōōmáxē, rŭ yŭxema tá tixŭ ya aixcŭma nayaxúxe i maxŭ i taguma gúxŭ. ¹⁴ —Rŭ ngēxguma nŭxŭ pedèuxgu i ngēma ãũächixŭ rŭ ãücŭmaxŭchixŭ i chixexēeruŭ i ngextá tama ínaxwèxexŭwa na nangēxmaxŭ, rŭ ngēxguma ya yŭxema Yudéaanewa ngēxmagŭxe, rŭ tanaxwèxe i mèxpŭneãnewa tabuxmŭ. Rŭ texé ya yŭxema nŭxŭ daumatŭxe, jrŭ name nixŭ i meã nagu tarŭxŭnŭ i ngēma! ¹⁵ —Rŭ ngēma ngunexŭgu texé tŭmapataèxtŭwa ngēxmagu, rŭ tama name i tŭmapatagu tayangaxi na tacŭ i tŭmaãrŭ ngēmaxŭ tayayaxuxŭcèx. ¹⁶ —Rŭ texé ya tŭmaãnewa ngēxmaxē rŭ tama name i tŭmapatacèx tataegu na tŭmachirugŭ tayayaxuxŭcèx. ¹⁷ —Rŭ ngēma ngunexŭgŭgu, rŭ wŭxi i ngechaŭ tá nixŭ i tŭmacèx ya yŭxema ngexegŭ ya itacharaŭgŭxe rŭ yŭxema maŭxácŭgŭxe. ¹⁸ —jRŭ Tupanana naxcèx peca i perŭ yumŭxēwa na tama gáuane ixŭyane pexŭ na nangupetŭxŭcèx i ngēma chixexŭ! ¹⁹ —Èrŭ ngēma ngunexŭgŭgu rŭ poraãcŭ tá nangēxma i ngŭxŭ ga noxri Tupana naãne ixŭgŭgumama taguma yexmaxŭ, rŭ ngēmawena rŭ tagutáma nangēxma. ²⁰ —Rŭ ngēxguma Tupana tama

nanoxrexēēgu i ngēma ngunexūgü, rü taxúetáma tamaxū. Natürü Tupana rü marü nananoxrexēē i ngēma ngunexūgü erü tüxū nangechaū ya yíxema noxrüxū tüxū nadexe. ²¹—Rü ngēxguma texé pexū ñagügu:

“Dücèx, daa nixī ya Cristu”, ñagügu, rü ēxna:

“Gua nixī ya Cristu”, ñagügu, jrü tāxū i nüxū peyaxōgüxū! ²²—Erü Cristugüneta rü Tupanaärü orearü uruügüneta tá ínangugü. Rü tá nanaxügü i muxūma i cuèxruügü i taxügü. Rü ngēmaācü, ega nüxū natauxchagu, rü tá tüxū nawomüxēēgü woo ya yíxema duūxēgü ya Tupanatama tüxū dexe. ²³—¡Pexuāēgü! Erü guxūma i ngēma tá ngupetüxū, rü marü naxūpa pemaā nüxū chixu.

Ñuxācü tá nixī i ngēxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duūxūxū ixīcü

(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

²⁴—Natürü marü nangupetügu i ngēma ngúxügü, rü ngēma ngunexūgügu rü tá nixo ya üèxcü rü tāūtáma inabaxi ya tauemacü. ²⁵—Rü woramacurigü rü ēxtagü rü tá narüyi. Rü guxūma i daxūwa ngēxmaxū rü tá naxīāxāchitanü rü nachicana tá nixīgachitanü. ²⁶—Rü ngēxguma i duūxügü rü tá nüxū nadaugü ya Tupana Nane ya duūxūxū ixīcü na caixanexügu ínaxīxū i guxūma i norü poramaā rü norü ngónexūmaā. ²⁷—Rü tá nanamu i norü orearü ngeruügü i daxūcüāx na tüxū nanutaquēxexücèx ya yíxema Tupana tüxū idexechixe ya guxūwama ngēxmagüxe ñuxmatáta naāne íyacuáxūwa nangu. ²⁸—¡Iperüxīnüē i ñaā nguxēētae i orix i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngēxguma ngexwacaxūxū i nachacüüxacügü

iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngēmawa nüxü pecuèx na paxa tá tauncü yĩxü. ²⁹ —Rü ngëxgumarüü ta, rü ngëxguma nüxü pedèuxgu na nangupetüxü i ngēma pemaã nüxü chixuxü, rü ngēmawa tá nüxü pecuèx na paxaxüchi tá ínanguxü ya Tupana Nane ya duüxüxü ixĩcü. ³⁰ —Rü guxüma i ngēma ñuxma pemaã nüxü chixuxü rü aixcüma tá nangupetü naxüpa na nayuexü i ngēma duüxügü i ngëxguma maxëxü. ³¹ —Daxüguxü i naãne rü ñoma i naãne rü tá inayarüxo. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo, rü aixcüma tá ningu. ³² —Natürü ngēma ngunexü rü ora i nagu tá nangupetüxü i ngēma pemaã nüxü chixuxü, rü Tanatü ya Tupanaxĩcatama nüxü nacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxü i ngēma, rü taxúema ya togue nüxü tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruüügü i daxücüãx rü tama nüxü nacuèxgü, rü woo i choma na Nane chiüxü rü tama nüxü chacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxü i ngēma. ³³ —Rü ngēmacèx, jipedaue rü pexuãëgü! Erü tama nüxü pecuèx i tacü rü ora tá íchangu i chomax. ³⁴ —Rü guxüma i ngēma pemaã nüxü chixuxü, rü ñoma wüxi ga yatü ga ixüãchichaücü na to ga nachiuãnewa naxüxüçèxrüxü nixĩ. Rü yemacèx norü puracütanüxüna naxãga na mea nüxna nadaugüxüçèx ga guma napata. Rü ñuxüchi wüxichigüna nanaxã ga norü puracü. Rü yēma ñãxãrü dauruü rü nagu nanamu na mea nadauxütaegüxüçèx. ³⁵⁻³⁶ —¡Rü ngēmacèx i pema rü name na ípexuãxëgüxü! Erü tama nüxü pecuèx i ñuxgu tá ínangu ya yima cori ya ípataarü yora, rü bexmana noxri nachütagu, rü éxna ngãxücüügu, rü éxna otá icaxgu, rü éxna noxri yangóonegu. ¡Rü

ngẽmacèx ipedaue na ngürũachi ínanguxgu tama ípepeeyane pexũ na íyanguéũxúcèx! ³⁷—Rũ ngẽma ore i pemaã nüxũ chixuxũ, rü guxũ i duũxũgücèx nixĩ. ¡Rũ ipedaueecha! —ñanagürü.

14

Ãëxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcu Ngechuchuxũ yayauxgüxũ

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

¹ Rũ taxre ga ngunexũ nataxu ga na nawa nanguxũ ga Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga ga nagu nangõxgüãxũ ga pãũ ga ngearü puxëeruũãxũ. Rũ ga paigüarü ãëxgacügü rü ngúexëeruũgü ga mugüwa nguxëëtaegüxũ rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü bexma duũxũgüechita Ngechuchuxũ na yayauxgüxũ rü na yamëxgüãxúcèx. ²Yerü nümaxũ rü ñanagürügü: —Taxucürüwama ñuxma petagu tayayauxgü, erü duũxũgü rü tá tamaã nanuë —ñanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara

(Mt 26.6-13; Cu 12.1-8)

³ Rũ Ngechuchu rü Betániãwa naxũ napatawa ga Chimãũ ga rüchaxü necümaã naxugüãcü. Rũ yexguma mechawa natoyane, rü yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga wüxiweũ ga pumara ga yixichixũ ga tatanüxüchixũ yéma ngecü. Rũ iyapoyenagu ga yema pumarachixũ ga nuta ga mexëchicünaxcèx, rü Ngechuchuerugu inaba. ⁴Natürü ñuxre ga yema yéma yexmagüxũ rü nanuë naxcèx ga yema naxüxũ ga yema ngecü, rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tüxcüũ ngëxma inaxaiyaxũ i ngẽma pumara?

5 —Rü narümemaẽ chi nixĩ i 300 tachinü i dĕřuġu namaã itaxe, rü ñuxũchi ngẽma dĕřumaã nüxũ irüngũxẽẽ i ngẽma duũxũġü i nġearü dĕřuãxġüxũ —ñanagürüġü. Rũ yemaãcü ngĩchiga nidexagü ga yema nge. ⁶ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Nġexrũma! ¿Tũxcũũ ngĩxũ pechixewe? Erü ngẽma chomaã naxũxũ, rü wũxi i mexũ nixĩ. ⁷ —Rũ ngẽma nġearü dĕřuãxġüxũ rü ġuxũġutáma petanüwa nangẽxmagü, rü ngẽmaãcü pexũ natauxcha na nüxũ perüngũxẽẽxũ i ngẽxġuma penaxwẽxegü. Natürü i choma rü tãũtáma ġuxũġu petanüwa changẽxma. ⁸ —Rũ ñãã nge rü inaxü i ġuxũma i ngẽma ngĩxũ tauxchaxũ, rü ngẽmacèx yoxni choxũ ipumaraxũne naxũpa na ichatáxũ. ⁹ —Rũ aixcũma pemaã nüxũ chixu rü ġuxũ i naãnewa i ngextá duũxũġü nüxũ íixugũġüxũwa i ore i maxẽxẽẽruũ, rü ñãã nġecü chomaã üxũ rü tá ta nüxũ nixugũġü. Rũ ngẽmaãcü tá ngĩxna nacuẽxãchie i duũxũġü —ñanagürü ga Ngechuchu.

*Yuda rü ãẽxġacũġũmaã nanamexẽẽ na ñuxãcü tá na Ngechuchuxũ yayauxġũxũcèx
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)*

¹⁰ Rũ Yuda Icarĩute ga wũxi ga yema 12 ga ngũexũtanũxũ ixĩxũ, rü Yudĩġũarü paĩġũarü ãẽxġacũġũtanüwa naxũ na namaã yamexẽẽãxũcèx na ñuxãcü tá na Ngechuchuxũ yayauxġũxũcèx. ¹¹ Rũ yexġuma yemaxũ naxĩnũẽġu, rü nümagü ga yema ãẽxġacũġü rü nataãẽġü. Rũ dĕřu Yudana ngĩxũ naxuaxũġü. Rũ yexġumama inanaxũġü ga Yuda ga naxcèx na nadauxũ ga ñuxãcü nüxũ na natauxchaxẽẽġũãxũ na duũxũġüechita Ngechuchuxũ yayauxġũxũcèx.

Coriarü ònachiga

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Rù nawa nangu ga ngunexũ ga nagu inaxügüxũ ga yema peta ga pãũ ga ngearü puxêêruũãxũ nagu nangõxgüxũ. Rù yema nixĩ ga ngunexũ ga nagu carneruxacü naxcèx yamèxgüxũ ga Üpetüchigaarü peta. Rù yexguma ga norü ngúexügü rü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá cunaxwèxe na tanamexêêxũ i òna i Üpetüchigaarü petagu ingõxũ? —ñanagürügü. ¹³ Rù yexguma ga nüma rü nanamu ga taxre ga norü ngúexügü, rü ñanagürü nüxũ: — ¡Ëcü, yéa ñãnewa pexĩ! Rù ngëxma tá nüxũ peyangau i wüxi i yatü i wüxi ya tũxũ ya dexámaã ããcuxe ngëxma tũxũ ingexũ. ¡Rù nawe perüxĩ! ¹⁴ —¡Rü yima ìpata ya nagu yaxücune i ngëma yatü, rü yima ñãrü yoramaã nüxũ pixu, rü ñapegügü nüxũ:

“Torü ngúexêêruũ nüxũ nacuáxchaũ na ngëxũ yĩxũ i ngëma ucapu i norü ngúexügümaã tá nawa nachibüxũ i Üpetüchigaarü ònagu”, ñapegügü nüxũ! ¹⁵ —Rü nüma tá pexũ nüxũ nadauxêê i wüxi i ucapu i taxũ i marü meã mexêêxũ i norü daxũchiüwa ngëxmaxũ. ¡Rü ngëma penamexêêx i tórü òna i Üpetüchigacèx ixĩxũ! —ñanagürü nüxũ. ¹⁶ Rù inaxĩãchi ga yema taxre ga ngúexügü, rü ñãnewa naxĩ. Rù yexma nüxũ inayangaugü ga guxũma yema Ngechuchu namaã nüxũ ixuxürüü. Rù yéma nanamexêê ga òna ga Üpetüchigacèx ixĩxũ. ¹⁷ Rù yexguma marü nachütachaũgu, rü ínangu ga Ngechuchu namaã ga yema 12 ga norü ngúexügü. ¹⁸ Rù yexguma mechawa ínachibüeyane,

rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü wüxie ya petanüwa i ñuxma chomaã nuã chibüxe tá tixĩ ya bexma choxü íyaxuaxüxê —ñanagürü. ¹⁹ Rü yexguma ga nümagü ga norü ngúexügü rü poraãcü nangechaügü. Rü inanaxügüe ga na wüxichigü nüxna icachigüxü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿choma tá chiixü i cuxü íchayaxuaxüxü? —ñanagürügü. ²⁰ Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Wüxi i pema i 12 tanüwa i daatama poratuwa norü pãu iwaixẽxü, rü ngẽma tá nixĩ i choxü íyaxuaxüxü. ²¹ —Rü choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü, rü tá chayu ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxü nüxü ixuxürüü. Natürü wüxi i ngechaüxüchi nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i choxü íyaxuaxüxü. Rü narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacüma tãu chima na nabuxü —ñanagürü. ²² Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu nanayaxu ga pãu. Rü Tupanana moxê naxã, rü inanabücu, rü norü ngúexügüxü nayanu. Rü ñanagürü nüxü: —¡Penayax i ñãã pãu! Rü ngẽma rü chaxunechiga nixĩ —ñanagürü. ²³ Rü yemawena nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã ããcuxü. Rü yexgumarüü ta Tupanana moxê naxcèx naxãxĩra, rü ñuxüchi norü ngúexügüna nanaxã. Rü guxüma nawa naxaxegü. ²⁴ Rü ñanagürü nüxü: —Daa binu ya chaugü i muxüma i duüxügücèx ibacüchiga nixĩ. Rü yimawa Tupana meãma nanangoxẽẽ na aixcüma yĩxü i norü uneta. ²⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü tãxütáma wena chayaxaxü ya daa binu ñuxmatáta Tupana ãëxgacü íixüxüwa binu ya ngexwacaxücü chayaxaxüx —ñanagürü.

*Ngechuchu nüxũ nixu rü Pedru rü taxũtáma nügũ
nixu na norü ngúexũ yĩxũ*

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

²⁶ Rü ñuxũchi nawiyaegũ ñuxre ga Tupanaãrũ wiyaeegu. Rü yemawena rü Oríbunecüarũ Mèxpũnewa naxĩ. ²⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Guxãma i pema rü tá choxũ ípetèxgũ. Erü ngẽmaãcũ nüxũ nixu i Tupanaãrũ ore i ümatũxũ i ñaxũ:

“Tá chayamèx ya carneruarũ dauruũ, rü tá nanaxüanemare i carnerugũ”,

ñaxũ. ²⁸ —Natürü ngẽxguma marü yuwa ícharüdaxguwena, rü chaxira tá pexüpa Gariréaanewa chaxũ —ñanagürü. ²⁹ Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxũ: —Woo guxũma i togü cuxũ ítèxgu, rü choma rü tãũtáma cuxũ íchatèx —ñanagürü. ³⁰ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Aixcũma cumaã nüxũ chixu rü ñomatama i chütaxũgu rü naxüpa na taxreẽxpüxcüna yaçaxũ i otá, rü tomaẽxpüxcüna taxũtáma cugü quixu na chorü duũxũ quiĩxũ —ñanagürü. ³¹ Natürü nüma ga Pedru rü ñanagürüama: —Woo wüxigu cumaã chayuxgu, rü tãxũtáma chaugü ichicux na curü duũxũ chiĩxũ —ñanagürü. Rü guxũma ga togü ga norü ngúexũgũ rü ta yema ñanagürügü.

Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxẽ

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Rü yemawena rü Ngechuchu rü norü ngúexũgũ rü nawa naxĩ ga wüxi ga nachica ga Yechemanígu ãegaxũ. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Nuã perütogü yoxni paxa

yéa chayayumüxê! —ñanagürü. ³³ Rû ñuxüchi ínayagü ga Pedru, rü Chaútiágu, rü Cuáü. Rû naxcèx inaxügü ga na poraãcü nangechaüxü rü naxixâchiãëxü. ³⁴ Rû yexguma rü ñanagürü nüxü: —Poraãcü changechaü, rü nagu charüxînü na ngēmamaã tá chayuxü. ¡Rü nuxa perücho i pemax, rü ipedaue! —ñanagürü. ³⁵ Rû yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxü. Rû ñaxtüanegu nanangücuchi. Rû Tupanana naxcèx naca na nawa ínanguxuchixüçèx ga yema ngúxü ga yexguma chi Tupanaärü ngúchaü yixîgu. ³⁶ Rû norü yumüxëwa rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxcèx rü guxüma natauxcha. ¡Rü nüxna choxü ínanguxuchixëë i ñaã ngúxü i tá choxü üpetüxü! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i cuxrütama ngúchaü rü tama i choxrü —ñanagürü. ³⁷ Rû ñuxüchi nataegu ga norü ngúexüügü íyexmagüxüwa. Rû nüxü inayangau ga na ínapeexü. Rû ñanagürü Pedruxü: —Pa Chimáüx, ¿ícupe? ¿Tama ëxna namaã cupora na icudauxü, rü bai i wüxi i ora? ³⁸ —¡Rü ipedaue, rü Tupanana naxcèx peça na pexü nangüxëëxüçèx na tama choxü ípetáxüçèx i ngëxguma tacü rü guxchaxü pexü üpetügu! Erü aixcüma peãëwa rü ípememare, natürü pexene nixî i ngēma turaxü —ñanagürü. ³⁹ Rû wenaxärü ínixü, rü noxrirüütama nayayumüxê. ⁴⁰ Rû yexguma wenaxärü norü ngúexüügüçèx nataegugu, rü nüxü inayangau ga na wenaxärü ínapeexü, yerü poraãcü nayaxtaexüchi. Rû yemacèx ga nümagü rü tama nüxü nacuëxgü ga na tacümaã tá nangãxügüãxü. ⁴¹ Rû norü tomaëxpüxcüna wenaxärü norü ngúexüügüçèx nataegu, rü ñanagürü nüxü: —¿Ñuxma rü ta ëxna

ípepeeama rü iperüngüẽãma? ¡Rü marütama! Erü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ rü marü nawa nangu i ora na choxũ na yayauxgũxũ rü nüxna na choxũ namugũxũcèx i duũxũgũ i chixexũ i pecaduãxgũxũ. ⁴² —¡Rü ipechigũ, rü ngĩã ítixĩ! Erü marü ñomama nixĩ i ngẽma choxũ íyaxuaxũxũ —ñanagürü.

Ngechuchuxũ niyauxgũ

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

⁴³ Rü yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rü ínangu ga Yuda ga norü ngúexũchirèx ixĩxũ. Rü nawe narüxĩ ga muxũma ga duũxũgũ ga taramaã rü naĩmaã ixãxnexũ. Rü yema nixĩ ga duũxũgũ ga yéma namugũxũ ga paigüarü ãëxgacügũ rü ngúexẽëruũgũ ga mugüwa nguxẽëtaegũxũ rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugũ. ⁴⁴ Rü Yuda ga ínaxuaxũxũ rü marü yema duũxũgũmaã nanamexẽë, rü ñanagürü:

“Ngẽma nüxũ chachúxuxũ nixĩ i Ngechuchu. Rü ngẽma tá nixĩ i piyauxgũxũ rü meã peyanáíãcüma peyagagũxũ” —ñanagürü. ⁴⁵ Rü yemaãcü Ngechuchucèx nixũ, rü ñanagürü nüxũ: — Pa Ngúexẽëruũx —ñanagürü. Rü ñuxũchi nanachúxu. ⁴⁶ Rü yexgumatama Ngechuchuxũ niyauxgũ. ⁴⁷ Natürü wüxi ga Ngechuchutanũxũ nanawéxechi ga norü tara, rü yemamaã paigüarü ãëxgacüarü duũxũxũ ínadaechinü. ⁴⁸ Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema duũxũgũna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tũxcüũ taragũ rü naĩxmenèxãgũmaã chauxcèx nuã pexĩ na choxũ peyarüyauxgũxũcèx ñoma wüxi i ngĩtèxáxũ chiĩxũrüü? ⁴⁹ —Rü guxũ ga ngunexũgu rü

petanüwa chayexma ga yexguma tupauca ga taxünewa changuxẽẽtaegu, rü taguma choxü piyauxgü. Natürü ñaã ñuxma ngupetüxü, rü nangupetü na yanguxçèx i Tupanaärü ore i ümatüxü—ñanagürü. ⁵⁰ Rü yexguma ga guxüma ga norü ngüexügü rü nüxna nibuxmü. Rü nüxĩcatama yéma nanatèxgü ga Ngechuchu. ⁵¹ Natürü wüxi ga ngextüxücü ga düxruümaãĩca nügü nuquecü nawe nixüchigü. Rü yema duüxügü rü nayayauxgü. ⁵² Natürü nüma rü nüxü ningëx ga yema düxruü, rü yemaãcü ngexchiruãcüma niña.

Ãëxgacügüpëxewa Ngechuchuxü nagagü

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

⁵³ Rü yexguma ga yema duüxügü rü paigüarü ãëxgacüpëxewa nanagagü ga Ngechuchu. Rü yexma nangutaquëxegü ga guxüma ga togü ga paigü ga ãëxgacügü ixigüxü, rü yema Yudiügüarü ãëxgacügüerugü, rü yema ngüexëëruügü ga mugüwa nguxẽẽtaegüxü. ⁵⁴ Natürü ga Pedru rü yaxügu nawe nixãchigü ñuxmata guma paigüarü ãëxgacüpataèxtüwa nangu. Rü purichíagü ga tupauca ga taxüneärü dauruügümaã yéma ìãxtüwa narüto. Rü nügü yéma nanaixü üxüxütawa. ⁵⁵ Rü yema paigüarü ãëxgacügü rü guxüma ga yema togü ga ãëxgacügü ga itaxü rü naxçèx nadaugü ga ñuxãcü Ngechuchuxü na ínaxuaxügüxü rü na yamèxgüãxüçèx. Natürü taxucürüwa nüxü inayangaugü ga ÷acücèx tá na yamèxgüãxü. ⁵⁶ Yerü woo muxüma ga duüxügü rü nüxü nixugüe ga doramare ga nachiga, natürü nügütanüwatama

rü tama nawüxigu ga norü ore. ⁵⁷⁻⁵⁸ Rü ñuxre ga togü inachigü rü doraxümare nixugüe ga Ngechuchuchiga. Rü ñanagürügü: —Toma nüxü taxĩnüë ga na ñaxü:

“Tá chanangutaxüxë ya daa tupauca ya taxüne ya duüxügü üxüne. Rü tomaëxpüx i ngunexügu tá chanaxü ya nái ya tama duüxügü üxüne”, ñaxü —ñanagürügü. ⁵⁹ Natürü woo yema oremaã, rü tama nawüxiguéga ga norü ore. ⁶⁰ Rü yexguma ga guma paigüarü äëxgacü rü guxüpëxewa inachi. Rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna taxuxümaãma cunangãxü i ñuxmax? ¿Rü tacü nixĩ i ngëma nüxü yaxugüxü i cuchiga? —ñanagürü. ⁶¹ Natürü ga Ngechuchu rü nangeëxmare, rü taxuxümaãma nanangãxü. Rü yemacëx ga nüma ga paigüarü äëxgacü rü wenaxãrü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü cuma quiixü ya Cristu ya Tupana ya mecü Nane? —ñanagürü. ⁶² Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —Ngü. Ngëma nüxü quixuxü chixĩ. Rü tá choxü pedaugü i ngëxguma Tupana ya poracüarü tügünecüwawa charütöxgu rü ngëxguma caixanexügu wenaxãrü núma chaxüxgu —ñanagürü. ⁶³ Rü yexguma ga guma paigüarü äëxgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaugü. Rü ñanagürü: —¿Tüxcüü marü tanaxwëxe i to i duüxü i nüxü ixugüxü i nachiga? ⁶⁴—Rü pematama marü nüxü pexĩnüë na ñuxãcü Tupanamaã naguxchigaxü. ¿Rü ñuxü ñapegüxü i ñuxmax? —ñanagürü. Rü guxüma wüxigu narüxĩnüë rü: —Aixcüma nixĩ na chixexü naxüxü rü namexü na nayuxü —ñanagürügü. ⁶⁵ Rü ñuxre ga nümagü rü inanaxügüe ga nüxna na naçuaixgüexü. Rü nanatüxetügü rü

ñuxũchi nuxũ nidagũgũ ñaxũmaã: —ñuxũ nacuèx na texé cuxũ idagũxũ! —ñanagürũgũ. Rũ yema tupauca ga taxũneãrũ dauruũgũ ga purichíagũ rũ nanapechiwegũ.

Pedru rũ tama nũgũ nixu na Ngechuchuxũ nacuáxũ

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Rũ yoxni ga Pedru rũ ñaxtũwa ãẽxgacũpataẽxtũwa nayexma. Rũ yexgumayane yéma ingu ga wũxi ga pacũ ga guma ãẽxgacũarũ duũxũ ixĩcũ. ⁶⁷ Rũ yexguma Pedruxũ nadẽuxgu ga yéma uxũxũtawã nũgũ na nanaĩxũxũ, rũ meã nuxũ idawenũ, rũ ngĩgürũgũ nuxũ: —Cuma rũ ta namücũ quixĩ i ngẽma Ngechuchu i Nacharétucũãx —ngĩgürũgũ. ⁶⁸ Natürũ ga Pedru rũ nũgũ inicux na Ngechuchuarũ duũxũ yĩxũ, rũ ñanagürũ: —Choma rũ tama nuxũ chacuèx ya yima. Rũ tama nuxũ chacuèx i tacũchiga nixĩ i ngẽma nuxũ quixuxũ —ñanagürũ. Rũ yexguma ga nũma rũ ìpataẽxtũarũ dũxètũwa naxũ. Rũ yexgumatama nica ga otá. ⁶⁹ Natürũ ga yema pacũ rũ wenaxãrũ Pedruxũ idau, rũ inaxũgũ ga yema togũmaã nuxũ na yaxuxũ, rũ ngĩgürũgũ: —Ñãã rũ wũxi i natanũxũ nixĩ —ngĩgürũgũ. ⁷⁰ Natürũ nũma ga Pedru rũ wena tama nũgũ nixu. Rũ yixcamaxũra rũ yema duũxũgũ ga yéma yexmagũxũ rũ wenaxãrũ ñanagürũgũ nuxũ: —Aixcũma nixĩ na cuma rũ ta ngẽma Ngechuchutanũxũ na quiĩxũ, erũ wũxi i Gariréaanecũãx quixĩ —ñanagürũgũ. ⁷¹ Rũ yexguma ga Pedru rũ porãcũ nũgũ nixã, rũ ñanagürũ: —Rũ aixcũma tama nuxũ

chacuèx i ngẽma yatü i nachiga pidexagüxü. Rü ngëxguma doraxü chixuxgu rü ¡Tupana choxü poxcux! —ñanagürü. ⁷² Rü yexgumatama norü taxreëxpüxcüna nica ga otá. Rü yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga ũpaacü Ngechuchu namaã nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Rü naxüpa na taxreëxpüxcüna otá icaxü, rü cuma rü tá tomaëxpüxcüna cugü quicux na chorü duüxü quiixü”, ñaxü. Rü yexguma ga Pedru rü poraãcüxüchima naxaxu.

15

Piratupëxewa nayexma ga Ngechuchu (Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Cu 18.28-38)

¹ Rü yexguma yangunegu, rü nangutaquëxegü ga ãëxgacügü ga taxügu ga paigüarü ãëxgacügü rü Yudiugüarü ãëxgacügüerugü rü ngüexëeruügu ga mugüwa nguxëëtaegüxü rü guxüma ga togü ga yema ãëxgacügütanüwa ügüxü. Rü Ngechuchuxü yanëixgüchacüüãcüma ãëxgacü ga Piratuxütawa nanagagü. ² Rü nüma ga Piratu rü Ngechuchuna naca rü ñanagürü: —¿Cuma quiixü i Yudiugüarü ãëxgacü ya tacü? —ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Ngü, yima nüxü quixucü chixi —ñanagürü. ³⁻⁴ Natürü yema paigüarü ãëxgacügü rü poraãcü ínanaxuaxügüama, rü yemacèx ga Piratu rü wenaxãrü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna taxuxümaãma cunangãxü? ¡Dücèx i ñuxre i cuchiga i nüxü yaxugüexü! —ñanagürü. ⁵ Natürü ga Ngechuchu rü taxuxümaãma nanangãxü. Rü yemacèx ga Piratu rü poraãcü nañaxãchiãë.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxïcèx

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)

⁶ Rû gucü ga taunecügu ga yexguma yema Üpetüchigaarü petawa nanguxgu rü Piratu Ínananguxuchixêêxü ga wüxi ga poxcuxü ga duüxügü naxcèx ícagüxü, yerü yema nixî ga nacüma. ⁷ Rû wüxi ga yatü ga Barabágu ãegaxü, rü poxcupataügu napoxcu wüxigu namaã ga togü ga natanüxü ga máëtagüxü ga yexguma ãëxgacüxü ínatëxüchigüchaügu. ⁸ Rû yema duüxügü rü yéma Piratuxütawa nangugü. Rû inanaxügüe ga Piratuna na nacagüexü na naxcèx yangéãxücèx ga wüxi ga poxcuxü aixrügumarü. ⁹ Rû Piratu nanangãxü, rü ñanagürü: —¿Penaxwèxexü na pexcèx íchananguxuchixêêxü ya yima Ngechuchu ya duüxügü Yudíugüarü ãëxgacümaã naxugüãcü? —ñanagürü. ¹⁰ Rû yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxü nacuèx ga na yema paigüarü ãëxgacügü rü na yaxauxãchiexücèx yîixü ga Ngechuchu nüxna yamugüãxü. ¹¹ Natürü ga yema paigüarü ãëxgacügü rü duüxügüxü namugü ga na tagaãcü naxcèx ínacagüxü ga na Barabáxü yangéxücèx. ¹² Rû yexguma ga Piratu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü tacü nixî i penaxwèxexü na chanaxüxü namaã ya yima Yudíugüarü ãëxgacügu pexüégacü? —ñanagürü. ¹³ Rû nümagü ga duüxügü rü tagaãcü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürügü. ¹⁴ Rû yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxü: —¿Natürü tacü rü chixexü naxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü wenaxãrü tagaãcü ñanagürügü:

—¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü. ¹⁵ Rū yexguma ga Piratu rü Barabáxũ ínanguxuchixēē, yerü duũxũgũxũ nataãēxēēchaũ. Rū yexguma churaragũxũ Ngechuchuxũ naçuaixēēguwena ga Piratu, rü ñuxũchi nũxna nanamu na curuchawa yanapotagũãxũcèx. ¹⁶ Rū yexguma ga nũmagü ga churaragü rü ãēxgacüpataèxtüwa nanagagü. Rū yéma nanangutaquēxexēē ga guxũma ga namücügü ga churaragü. ¹⁷ Rū ñuxũchi ga yema churaragü rü wüxi ga máxũ ga daucharaxũ ga naxchirugu nayacuxēēgü. Rū naēruwa nayangèxcuchigü ga wüxi ga boxũ ga chuchuxũwa naxügũxũ. ¹⁸ Rū yemawena inanaxügüe na tagaãcü ñagũxũ: —¡Namaxũ ya Yudíugüarü ãēxgacü! —ñagũxũ. ¹⁹ Rū wüxi ga naĩxmenèxãmaã naēruwa nanaçuaixcagü, rü nũxna nacuaixgüe. Rū napēxegu nacaxãpũxügü rü nũxũ nicuèxũũgüneta. ²⁰ Rū yexguma yemaãcü nagu yadauxcüraxũgüguwena, rü ínacuxuchigü ga yema naxchiru ga daucharaxũ. Rū wenaxãrũ naxchirugutama nayacuxēēgü. Rū ñuxũchi ínanagaxũchigü na curuchawa yanapotagũãxũcèx.

Ngechuchuxũ curuchawa nipotagü

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

²¹ Rū yéma naxüpetü ga wüxi ga yatü ga Chireneçũãx ga Chimáũgu ãegacü ga Areyáũdru rü Rufu nanatü ixĩcü ga naãnewa ne ücü. Rū yexguma yéma naxüpetügu rü yema churaragü rü guma yatüxũ ngĩxũ íningexēēgü ga Ngechuchuarü curucha. ²² Rū Ngechuchuxũ nawa nagagü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu ãegaxũ. Rū yema naega rü: Duũxēēruchinèxãchitaũ,

ñaxũchiga nixĩ. ²³ Rũ nüxna nanaxãgũ ga binu ga miramaã ãeũcũ. Natürũ nüma ga Ngechuchu rũ tama nayaxaxũ. ²⁴ Rũ yemawena curuchawa nayapotagũ. Rũ nümagũ ga churaragũ rũ wũxi ga dñeru ngĩxũ nañanagũgũ na yemawa nüxũ nacuèxgũxũcèx na ñuxãcũ tá nügũmaã yatoyeãxũcèx ga Ngechuchuchiru, rũ tacũ tá na yangexũ ga wũxichigũ. ²⁵ Rũ meãma 9 arũ oragu ga pèxmama nixĩ ga curuchawa yapotagũãxũ. ²⁶ Rũ yéma nayapocuchi ga wũxi ga mürapewa ga ãegatachinũxũ ga nüxũ ixuxũ ga tacũcèx curuchawa na yapotagũãxũ. Rũ yema naega ga mürapewagu üxũ, rũ ñanagürũ: “Yudíugüarũ Æ̃xgacũ”, ñanagürũ. ²⁷ Rũ naxrũ curuchawa nayapotagũ ga taxre ga máetaxgũxũ rũ wũxi ga norũ tügünecũwawa rũ to ga norũ toxwecũwawa. ²⁸ Rũ yemaãcũ ningu ga Tupanaãrũ ore ga ümatũxũ ga ñaxũ:

“Ngẽma chixexũ ügũxũtanũwaama natèx”, ñaxũ. ²⁹⁻³⁰ Rũ yema duũxũgũ ga yéma chopetũxũ, rũ Ngechuchumaã naguxchigagũ, rũ nanexãerugũãcũma ñanagürũgũ: —¡Düçèx! Cuma cunangutaũxẽẽega ya tupauca ya taxũne, rũ tomaẽxpũxi ngunexũgu wenaxãrũ ícunadaxẽẽega. ¡Ëcũ! ¡Cugũtama namaxẽẽ i ñuxmax, rũ írũxĩ i curuchawa! —ñanagürũgũ. ³¹ Rũ yexgumarũ ta Ngechuchuxũ nacugüecüraxũ ga paigüarũ ãẽxgacũgũ, rũ ngüexẽẽrũgũ ga ore ga mugüwa ngüxẽẽtaegũxũ. Rũ ñanagürũgũ: —Nüma rũ togũxũ namaxẽẽẽ, natürũ taxucürũwama nügũtama namaxẽẽ. ³² —¡Ñũxma rũ ínaxĩx i curuchawa i ngẽma Cristu i Iraéanecũãxãrũ Æ̃xgacũ na nüxũ

idaugüxücèx rü nüxü yaxõgüxücèx! —ñanagürügü. Rû woo ga yema máëtagüxü ga naxrüü curuchawa ipotagüxü, rü namaã naguxchigagü.

Nayu ga Ngechuchu

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

³³ Rû yexguma tocuchiwa nanguxgu, rû guxü ga naãnewa naxëãne ñuxmata yáuanecü tomaëxpüxarü orawa nangu. ³⁴ Rû yematama oragu rû tagaãcü aita naxü ga Ngechuchu, rû ñanagürü: —Eríx, Eríx, ¿damá chabátani? — ñanagürü. Rû ngëma rü ñaxüchiga nixí: “Pa Chorü Tupanax, Pa Chorü Tupanax ¿tüxcüü choxü nuã cutèx?” ñaxüchiga nixí. ³⁵ Rû nümaxü ga duüxügü ga yéma yexmagüxü, rü nüxü naxínüë rü ñanagürügü: —¡Dücèx, nüxü pexínüë! Nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Eríacèx naca — ñanagürügü. ³⁶ Rû yexguma rü wüxi ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü, rü inañaãchi rü wüxi ga tüaxmü niwaixëë namaã ga binu ga marü ngúchièxüchicü. Rû wüxi ga dexnewa nayanèix, rü ñuxüchi Ngechuchuèxgu nanawëx na nüxü natuxuxücèx. Rû yema togüxü ñanagürügü: — ¡Yixrüma! ¡Ngíxã rü itarüdaunü ngoxita Ería nuã ü na curuchawa ínaxíxëëãxücèx! —ñanagürügü. ³⁷ Natürü nüma ga Ngechuchu rü tagaãcü aita naxü, rü ñuxüchi nayu. ³⁸ Rû yexguma ga tupauca ga taxüneärü tüyemachiãxü rü taxregu narügaute. Rû daxüwa inaxügü ga na nagautexü rü ñuxmata ñaxtüwa nangu. ³⁹ Rû guma churaragüarü äëxgacü ga Dumacüãx ga Ngechuchupëxewa yexmacü, rü yexguma nüxü nadèuxgu ga na nayuxü, rü ñanagürü: —Aixcüma nixí ya daa yatü i Tupana

Nane na yïixũ —ñanagürü. ⁴⁰ Rũ iyexmagü ta ga ñuxre ga ngecügü ga yéma yaxüwa nüxũ rüdaunücü. Rũ yematanüwa iyexmagü ga María ga Magadácũãx, rü Charumé, rü María ga Yúche rü Chaũtiágu ga rübumaëcü naë. ⁴¹ Rũ yema ngecügü iyixĩ ga Ngechuchuxũ íixümücügücü rü nüxũ rüngüxëëgücü ga yexguma Gariréaanewa nayexmagu. Rũ yexgumarüũ ta yéma iyexmagü ga mucüma ga naigü ga ngecügü ga Ngechuchuwe rüxĩcü ga yexguma Yerucharéüwa naxũxgu.

*Ngechuchu rü naxmaxũgu nayanaxüchigü
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)*

⁴²⁻⁴³ Rũ yexguma marü nachütachaũgu ga yema ngunexũ ga Yudíugü nagu nügü imexëëgüxũ naxcèx ga ngüxchigaarü ngunexũ, rü noxtacüma Piratuxütawa naxũ ga Yúche ga Arimatéacũãx. Rũ nüma ga guma Yúche rü Yudíugüarü ãëxgacügü ga tacütanüwa naxü, rü wüxi ga ãëxgacü ga poraãcü nüxũ nangechaũgücü nixĩ. Rũ nüma rü ta ínananguxëë na Tupana norü ãëxgacü yïixücèx. Rũ Piratuxütawa naxcèx ínayaca ga Ngechuchuxüne. ⁴⁴ Rũ nabaixãchiãë ga Piratu ga marü na nayuxũ. Rũ yemacèx norü churaragüarü ãëxgacücèx nangema na nüxna naçaxücèx na ñuxgumama yïixũ ga marü na nayuxũ. ⁴⁵ Rũ yexguma norü churaragüarü ãëxgacü namaã nüxũ ixuxgu ga marü na nayuxũ, rü nüma ga Piratu rü Yúchena nanaxã ga naxüne. ⁴⁶ Rũ yexguma ga Yúche rü naxcèx nataxe ga wüxi ga naxchápenuũ ga mexëchixũ. Rũ curuchawa nanayaxu ga Ngechuchuxüne, rü yema naxchápenuũmaã nananuque. Rũ wüxi ga

mèxpúne ga nutanaxcèxgu ùpaacü yacaxmaũgüxũ
ga naxmaxũgu nayanaxücuchi. Rũ ñuxũchi wüxi
ga nuta ga tacümaã nanangũxtaũ. ⁴⁷ Rũ María
ga Magadácũãx rü María ga Yúche naẽ rü nüxũ
irüdaunü ga ngexta na yanaxücuchigüãxũ.

16

Wenaxãrũ namaxũ ga Ngechuchu (Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

¹ Rũ sabaduarü ngunexũguwena, rü María
ga Magadácũãx, rü Charumé, rü María ga
Chaũtiágu naẽ naxcèx itaxegü ga pumara
na namaã nachaãxücèx ga Ngechuchuxũne.
² Rũ pèxmamaxũchi ga noxri üèxcü iyarügoxgu
ga yüxüarü ngunexũgu, rü yema ngecügü
rü íiyadaugü ga yema naxmaxũ ga nagu
yanaxücuchigüãxüwa. ³ Rũ ngĩgü ngĩgürügügü: —
¿Texé tá taxcèx ítanaxügachi ya yima nuta ya namaã
nangũxtaũcü? —ngĩgürügügü. ⁴ Natürü yexguma
meãma nüxũ nadaunügu, rü nüxũ idaugü ga
marü na ínaxügachixũ ga guma nuta ga tacü ga
namaã nangũxtaũcü ga yema naxmaxũ. ⁵ Rũ
yexguma nagu nadaugügu ga yema naxmaxũ,
rü nüxũ idaugü ga wüxi ga ngextüxcü ga
mèxchiruxũ ga cómuchiruxũ ga yéma naxmaxũãrũ
tügü necüwawa rüttoxũ. Rũ poraãcü ìbaixãchiãegü
ga yema ngecügü. ⁶ Natürü nüma rü ñanagürü
ngĩxũ: —¡Tãxũ i pebaixãchiexũ! Pema rü naxcèx
pedaugü ya Ngechuchu ya Nacharétucũãx ga
guma curuchawa yapotagüãcü. Marü wena
namaxũ, rü nataxuma i nuã. ¡Dücèx, meã nüxũ

pedèux i ñaã nachica ga nagu naxügüãxũ! ⁷ —
 jRü paxa ípíxĩ rü Pedrumaã rü ngẽma togü i
 ngúexũgümaã nüxũ peyarüxugüe, rü ñapegügü
 nüxũ:

“Nüma ya Ngechuchu rü marü nüxĩra pexũpa
 Gariréaanewa naxũ. Rü ngema tá nüxũ peyadaugü
 ngẽma pemaã nüxũ yaxuxũrũ”, ñapegügü nüxũ!
 —ñanagürü. ⁸ Rü yexguma ga yema ngecügü rü
 nüxna íiyabuxmü ga yema naxmaxũ, yerü ngĩrũ
 muñẽmaã poraãcü iyaduruxe. Rü taxúemaãma
 nüxũ iyaxugügü, yerü poraãcü imuñẽ.

*Ngechuchu rü ngĩxcèx nangox ga María ga Mag-
 adácũãx*

(Cũ 20.11-18)

⁹ Rü yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxguwena
 ga noxri yangunegu ga yüxüarü ngunexũgu,
 rü ngĩxcèxira nangox ga María ga Magadácũãx
 ga ngĩwa ínawoxũãcü ga 7 ga ngoxogü. ¹⁰ Rü
 ngĩma rü íiyaxũ, rü namaã nüxũ iyarüxu ga yema
 Ngechuchumücügü ga íngechaũgüxũ rü íxauxexũ.
¹¹ Natürü ga nümagü rü tama nayaxõgüchaũ ga
 yexguma nüxũ naxĩnüẽgu ga na namaxũxũ ga
 Ngechuchu rü na nüxũ nadauxũ ga ngĩmax.

*Ngechuchu rü taxre ga norü ngúexũgücèx
 nangox*

(Lc 24.13-35)

¹² Rü yemawena ga Ngechuchu rü tõdcü
 nangox naxcèx ga taxre ga norü ngúexũgü
 ga yexguma nama ga naãnewaama nadaxũgu
 naxĩxgu. ¹³ Rü nümagü rü nawoegu, rü yema
 togü ga ngúexũgümaã nüxũ nayarüxugü. Natürü
 yemagüaxũ rü ta tama nayaxõgü.

*Ngechuchu nanamu ga norü ngúexüğü
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)*

¹⁴ Rū yemawena ga Ngechuchu rū naxcèx nangox ga yema 11 ga norü ngúexüğü ga yexguma mechawa ínachibüeyane. Rū nayangagü naxcèx ga tama aixcūma na yaxögüãxü rū tama na inaxĩnũxü. Yerü ga nūmagü rū tama nūxü nayaxögüchaũ ga yema nūxü daugüxü ga marü wena na namaxüxü. ¹⁵ Rū ñanagürü nūxü: — ¡Guxü i nañewa pexĩ rū guxü i duũxügümaã nūxü peyarüxu i ore i mexü! ¹⁶ —Rū yíxema yaxõxë rū íbaixex rū tá tüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü. Natürü yíxema tama yaxõxë rū tá tapoxcu. ¹⁷ —Rū ñaã tá nixĩ i cuèxruũgü i nawa nūxü icuáxü i ngëma yaxögüxü. Rū chauégagu tá ínanawoxü i ngoxogü. Rū ngezwacaxüxü i nagagüwa tá nidexagü. ¹⁸ — Rū naxmëxmaã tá nūxü nayayauxãchi i äxtapegü. Rū ngëxguma yaxaxgüãgu i tacü i nawa iyuxü, rū tãütama nanachixexë. Rū tá tüxü ningögügü ya idaaweexe rū tá tümacèx nitaanegü —ñanagürü.

*Ngechuchu rū daxüguxü ga nañewa naxü
(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Rū nūma ga Cori ga Ngechuchu rū yexguma norü ngúexügümaã yadeaxguwena, rū Tupana rū daxüguxü ga nañewa nanaga. Rū Tupanaärü tügü necüwawa nayarüto. ²⁰ Rū nūmagü ga norü ngúexügü rū inaxĩãchi na guxüwama nūxü yanaxugüexü ga ore i mexü. Rū nūma ga Cori rū nūxü narüngüxë, rū nanangoxë na aixcūma yĩxü ga yema ore, yerü wüxigu namaã napuracü na naxügüãxücèx ga mexü ga taxügü ga Tupanaärü poramaã naxügüxü.

**Tupanaarü Ore i Tóru Cori ya Ngechuchu ya
Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6